

Komisija rektorske konference prvič zasedala: „Spremenimo uradno manjšinsko politiko“

V torek je na Dunaju prvič zasedala delovna skupina vseavstrijske rektorske konference, ki se bo na znanstveni osnovi ukvarjala tako s šolskim vprašanjem na Koroškem kakor tudi z asimilacijo narodnih manjšin v Avstriji, ki so v resnici že ogrožene v svojem obstoju. Komisijo sestavlja 15 znanstvenikov, od teh jih je 5 iz inozemstva, vodi pa jo celovški praerektor dr. Günther Hödl. Sicer sestavljajo komisijo še univerzitetni profesorji Georg Auernheimer (Marburg/Lahn), Moritz Csaky (Graz), Wolfgang Dressler (Dunaj), Guy Heraud (Pau v Franciji), Heiner Keupp (München), Dietmar Larcher (Celovec), Franz Matscher (Salzburg), Anton Pelinka in Peter Pernthaler (oba Innsbruck) ter Jürgen Zimmer (Berlin), univerzitetna docenta Erik Prunč (Graz) in Arnold Suppan (Dunaj), univerzitetni asistent Mirko Wakounig (Celovec) ter dr. Rudolf Viletta, Retoromanec iz Švice.

Kakor je razbrati iz tiskovne izjave te komisije, hoče s svojimi predlogi nuditi manjšinam podlage za usmeritev njihove politike, predvsem pa hoče vplivati na uradno avstrijsko manjšinsko politiko. Avstrijski vladi in vsem odgovornim gremijem hočejo ponazoriti dejansko situacijo manjšin v Avstriji, hkrati pa ponuditi tudi prave živ-

ljenjske perspektive za narodne manjšine. Zelo pa si bo prizadevala izdelati strategijo proti asimilaciji.

V vprašanju šolstva hoče komisija rektorske konference vplivati npr. tudi na zdajšnje komisije ekspertov pri zveznem ministrstvu. Članom le-te hočejo predložiti svoje predloge, s tem pa vplivati tudi na delo te komisije. Predvsem pa hoče konference avstrijskih rektorjev preprečiti prenapeto odločitev v škodo slovenski narodni manjšini na Koroškem in v svojem iskanju rešitvenih predlogov ponuditi rezultate, s katerimi bi se mogla identificirati slovenska narodna manjšina na Koroškem.

Rektorska konferenca želi navezati tudi ozko sodelovanje s prizadetimi, z njimi skupno razpravljati. Iz tega razloga so se člani komisije tudi zmenili, da bo naslednje srečanje potekalo 22. in 23. junija na celovški univerzi, torej na koroškem terenu. Kot cilj si komisija zastavlja, da konca tega leta izvede mednarodno zasedanje strokovnjakov na Dunaju, tema tega zaključnega zborovanja pa naj bo „Manjšinska politika v Avstriji“. Tej konferenci hočejo predložiti svoje preloge v pretres, po tej razpravi pa jih predložiti vladi, zvezni komisiji ter pristojnim gremijem.

Potrč: „Še imamo napoved kanclerja Vranitzkega“ Pred obiskom na Koroškem predsednik slovenske skupščine sprejel koroške novinarje

V sodelovanju med sosednjima deželama je manjšinsko vprašanje „najbolj odprto“ od vseh, je ob začetku svojega dvodnevnega obiska na Koroškem v sredo dejal predsednik slovenske skupščine Miran Potrč. Delegacija slovenskih parlamentarcev, v kateri so tudi podpredsednica skupščine Marija Vičar-Zupančič, predsednik zbora združenega dela Valentin Dvojimoc, predsednik komisije za mednarodne odnose pri skupščini Andrej Škerlavaj in župan Jesenic Jakob Medja, je na povabilo predsednika koroškega deželnega zbora Josefa Schantla obiskala Koroško. Pogovarjali so se tudi s predstavniki koroških Slovencev (več o obisku bomo poročali prihodnjic).

Pred dvodnevnim srečanjem slovenskih in koroških parlamentarcev, ki se srečavajo redkeje kot vladne delegacije, je Potrč sprejel v Ljubljani koroške novinarje. Razložil jim je, da služi obisk predvsem medsebojnemu informiranju o političnem in gospodarskem dogajanju v obeh deželah, z upanjem, da se bo še izboljšalo vzdušje med sosednjima deželama. V zvezi z manjšinskim vprašanjem je uvodoma opozoril na neposredne obveznosti, ki jih je Avstrija sprejela s podpisom Avstrijske državne pogodbe. „Naša pravica in obveznost je, da kot Slovenci ob izjemnih in perspektivnih odnosih s Koroško in Avstrijo v vprašanju koroških Slovencev opozorimo, da obstaja na podlagi avstrijske državne pogodbe neposredna obveznost Avstrije.“ Delegacija bo predsedniku Schantlu izrazila potrebo, da se v šolskem vprašanju v skaldu z napovedmi avstrijskega kanclerja Vranitzkega najde skupna rešitev s takšnim rezultatom, ki pomeni napredek za manjšino, ki se mora kot subjekt aktivno vključiti, je dejal Potrč novinarjem.

Na vprašanje slovenskih novinar-

jev s Koroške, kako bodo reagirali na stališče koroškega deželnega zbora v šolskem vprašanju (ki je v jasnem nasprotju s stališčem manjšine) in v odgovoru na očitek, da se Slovenija skuša izmuzniti od svoje odgovornosti za slovensko manjšino, je Potrč dejal, da imata Slovenija in Jugoslavija zagotovila Vranitzkega, da se rešijo zadeve v sodelovanju z manjšino. „Ne moremo pa predpisovati, lahko le priporočamo in zahtevamo,“ in dodal: „Manjšinsko vprašanje je eno izmed enakopravnih vprašanj, o katerih se Jugoslavija pogovarja z Avstrijo. Pričakovati, da bi temu vprašanju podredili vsa druga, ni objektivno in koristno.“ V skupnosti Alpe-Jadran, kjer so pred štirinajstimi dnevi obravnavali ustavna vprašanja, pa so med drugim opozorili sosednje dežele, kako sami ravnajo z italijansko in madžarsko narodno skupnostjo v Sloveniji, ki sta po ustavi enakopravno vključeni v odločanje o svojih zadevah.

Koroški novinarji so obiskali tudi gospodarska podjetja, med drugim jedrsko elektrarno v Krškem.

„Odprti pouk“ ali koroški model?

Ta teden so nadzornik Wiegele, odgovorni za šolske poskuse Antoni – oba sta tudi člana koroške pedagoške komisije – in še nekateri drugi člani deželne ali okrajne šolske oblasti začeli izvajati takomenovane izobraževalne dneve za dvojezične učitelje. Da so jih peljali na Žihpolje ter v Železno Kaplo, torej na šoli, kjer celo po izjavah Hawlickove, Neisserja in drugih politikov preizkušajo koroški pedagoški model, smo poročali v prejšnji številki. Kljub temu je treba še danes ponoviti, kako prav smo imeli, ko smo o teh načrtih poročali pod naslovom „Gremo, ogledimo si pedagoški model!“

Resnici na ljubo naj bo povedano, da so se tako Wiegele, kot tudi Antoni ter žihpoljski ravnatelj Struđer vsaj navidezno postavili proti zdaj že „uradni tajnosti“, da na Žihpoljah preizkušajo model deželne komisije: Wiegele, Antoni in Struđer so govorili le o tem, da na Žihpoljah preizkušajo „odprto učenje“, toda že na prvi pogled je bilo razvidno, da delajo ravno nasprotno, kar trdijo.

In še nekaj je učitelje bodlo v oči: za dvojezični pouk v bistvu nimajo pripomočkov – če izvezamo tistih nekaj „igralnih kartic“, tako da so v

krajši razpravi nekateri učitelji spravevali organizatorje, zakaj je to sploh „seminar za dvojezične učitelje“. O tako poimenovani novi obliki odprtega učenja – ki bi ob ustrezni pripravi seveda res lahko pomenila napredek napram frontalnemu pouku –, o kateri pravijo, da jo na Žihpoljah preizkušajo, na šoli ni ne duha ne sluha. Učitelji in učiteljice, ki so v ponedeljek ali torek videli ta pouk, so soglasnega mnenja, da so videli zgolj „tih zaposlitev“, kakršno nasprotniki skupnega šolstva očitajo današnji ureditvi. Pa še zadnji dokaz za to, da preizkušajo koroški model: Wiegele, Antoni in Struđer so sami govorili o tem, da se poslužujejo tudi ukrepov, ki veljajo za učence iz večih razredov (klassenübergreifende Maßnahmen) – pač takih, kakšne predvideva koroški model. In kako zgledata ti na Žihpoljah? Trije prijavljeni učenci iz 4. razreda pridejo k prijavljeni učenci v 3. razred – med uro sedijo v oslovski klopi in zamudijo fazo, v kateri bi morali utrditi novo snov, tako niso niti pri enem samem predmetu deležni pravega dvojezičnega pouka. In temu potem nadzornik Wiegele še pravi: „Mi hočemo najboljšo za otroke!“ ...

Kancler Vranitzky

sprejme danes predstavnike
koroških Slovencev

Danes dopoldne bo zvezni kancler dr. Franz Vranitzky na Dunaju sprejel predstavnike obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev. To bo prvi uradni pogovor med kanclerjem in skupno delegacijo ZSO in NSKS, potem ko je bilo za 22. september lanskega leta predvideno srečanje zaradi odstopa vlade in razpisa novih volitev takrat kratkoročno odpovedano oziroma preloženo za nedoločen čas.

Predstavniki osrednjih slovenskih organizacij bodo kanclerja seznanili s položajem slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem in mu tolmačili predvsem svoje predstav in predloge k najbolj perečim vprašanjem, kot so dvojezično šolstvo, otroški vrtci, trgovska akademija ter enakopravnost upoštevanje Slovencev v avstrijski radioteleviziji.

Ob obletnici zmage nad nacizmom

Ob tej priložnosti objavljamo nekaj misli, ki jih je tajnik ZSO dr. Marjan Sturm povedal zadnjo nedeljo na otvoritvi razstave slik „partizanskih domačij“ v pliberški Posojilnici (o prireditvi obširneje poročamo na 5. str.).

V teh dneh spet obhajamo obletnico zmage nad nacizmom in konca druge svetovne vojne. Naš spomin velja zlasti vsem tistim, ki so v tem krutem obdobju naše zgodovine končali življenje bodisi v pregnanstvu in koncentracijskih taboriščih ali pa kot borci proti fašizmu. Pri tem se zavedamo dejstva, da so na tleh tisočletnega rajha, v Ostmarki, predvsem koroški partizani ob požrtvovalni podpori domačega prebivalstva kljubovali vsem vojnim strahotam in preganjanjem s strani nacistične policije, esesovskih enot, nemške vojske, sodstva in uprave, posebno pa še zagrizenih domačih hitlerjancev, ki so krivi tolikih grozodejstev nad koroškim prebivalstvom.

Nikomur ne očitamo, da je bil iz takih ali drugačnih razlogov v nemški vojski; čas, o katerem govorimo, pač ni bil enostaven. Toliko bolj pa smo ogorčeni nad tistimi, ki danes, 42 let po vojni, še vedno govorijo o herojskih dejanjih nemške vojske ali o tem, da so takrat izpolnjevali le svojo dolžnost. Po več kot 40 letih namreč vemo, koliko žrtev in koliko gorja je zakrivil nacistični škorenj. Torej more biti danes tudi jasno, da je edina dolžnost, ki jo je lahko kdo izpolnjeval v tistem času, bil odpor proti nacizmu.

Toliko manj moremo zato razumeti, da je deželna vlada pred leti visokemu funkcionarju nacističnega režima in nosilcu „Blutordena“ Reinholdu Huberju podelila najvišje deželno odlikovanje, kakor tudi ne moremo razumeti, da predstavniki treh strank nastopajo kot govorniki na srečanjih bivših SS-ovcev. Prav ta nerazčiščeni odnos do preteklosti je v zadnjem času veliko škodoval ugledu naše države, kajti v drugih državah si sploh ni mogoče zamisliti, da bi vojnega zločinca sprejeli z vsemi častmi. Zato je želeli, da bo javna razprava okoli teh vprašanj pomagala razčistiti pojme in bo prispevala k temu, da bo delež odporiškega gibanja k vzpostavitvi druge avstrijske republike tudi javno priznan.

Koroški Slovenci smo se vedno zavedali svoje zgodovine, njenih temnih in svetlih obdobj. Iz njih črpamo moči, da tako vztrajno kljubujemo vsem germanizacijskim pritiskom. Naša zgodovinska zavest nas uči, da smo lahko ponosni na naš prispevek k zmagi nad nacizmom. S tem smo se uvrstili med liste narode in narodnosti v Evropi, ki so v najtemnejšem obdobju spoznali potrebo časa in temu primerno tudi ravnali. Zvedamo pa se tudi globoke resnice, da odporiško gibanje brez pomoči ljudi naših krajev ne bi moglo uspeti: opora prebivalstva je dala odporiški gibanju tisto osnovo, na kateri se je sploh šele razvilo v širino; partizanske domačije širom Južne Koroške so vir koroškega partizanstva. To so spomeniki naše trdoživosti in našega boja, ki se jim hvaležno klanjamo ob obletnici zmage nad fašizmom.

PREBERITE

na strani

- 2 Minister Neisser zdaj zagovarja koroški model
- 2 Kako dolgo bo Waldheim bremenil Avstrijo?
- 3 Prvomajska prireditve v Šentprimozu
- 5 Razstava v Pliberku: partizanske domačije – spomeniki našega boja za obstoj
- 6 O gradnji karavanškega predora
- 8 Nogomet: SAK po dveh zmagah na drugem mestu

Skupni dvojezični pouk

- je temelj medsebojnega zanimanja, trajnega prijateljstva, odprtosti do sveta;
 - izboljšuje poklicne možnosti in življenjsko kvaliteto;
 - podpira mir in strpnost med obema narodoma v deželi.
- Starši, ki ste odgovorni za prihodnost svojih otrok: prijavite jih k dvojezičnemu pouku!

Pol ure na Žihpoljah mu je zadostovalo: Neisser zdaj za koroški model!

Minister v zveznem kanclerstvu dr. Heinrich Neisser, ki je še pred nekaj tedni izjavil, da bo v ministrskem svetu glasoval proti modelu koroške pedagoške komisije (s tem ministrski svet takega predloga ne bi mogel spraviti v parlament), je prejšnji četrtek obiskal Koroško, ali bolje rečeno: tisti del Koroške, katerega so mu priporočali njegovi strankarski kolegi iz deželne VP. Kam je torej šel? Seveda v šolo na Žihpoljah, kjer na dveh šolskih stopnjah preizkušajo koroški model, zatem pa na Bistrico v Rožu, kjer je mimogrede videl tudi ureditve druge vrste, paralelne razrede, kakršne pač predvideva isti koroški model za razrede, v katerih je prijavljenih več kot sedem otrok. Rezultat teh „obiskov“: Neisser smatra „koroški model kot bistven koncept za novo pedagoško ureditev šolstva“, sploh pa koroški model zanj ni več ločitveni model, temveč vse prej integrativen.

Toda vrnimo se na začetek: „Neisser, ki je ob svoji prvotni izjavi poskrbel za veliko nejevoljo v vrstah koroške VP (da o FP pa tudi koroški SP ne govorimo), je takrat reagiral na očitke s strani predsednika deželne VP Scheucherja z izjavo, da je vsakakor dobro obveščen in da se na to tematiko spozna. Kljub temu pa se je zdaj – tako uradna verzija – „prišel informirat na licu mesta“. Že kar ob začetku tiskovne konference, ki je sledila „obiskoma“ na omenjenih šolah, je Scheucher blestel: „Na Žihpoljah koroški pedagoški model že prakticirajo. Videli smo, kako pozitivno učinkuje. In lahko vam rečem, da smo v soglasju z ministrom Neisserjem, pa tudi če je morda še pred kratkim zgledalo, da imamo nasprotujoče si mnenje.“

Nato se je Neisser sicer še vedno skušal postaviti v vrste „kritičnih ljudi“, dodal pa je, da „je ta dan izpopolnil svoje znanje o tem vprašanju“. Dejal je, da po razgovoru s svojimi koroškimi strankarskimi kolegi in po ogledu omejenih dveh šol zdaj vidi „zadevo bolj diferencirano, poskus na Žihpoljah pa da je vsakakor dober zagovor za to trditev“. Sploh pa je izjavil, da se strinja s koroškim modelom, probleme pa vidi zgolj še v posameznih „organizacijskih, službeno-pravnih in mezdnih vprašanjih.“

Na vprašanje, če mu je torej pol ure prisostvovanja pouku na Žihpoljah zares zadostovalo, da je svoje mnenje popolnoma spremenil, se je začel izvijati: „Žihpolje da so mu bile dokaz za to, da model ne gre v smer ločitve otrok, ter da uresničitev tega modela ne bi bila tako radikalna zarez v manjšinsko šolstvo kot npr. sprememba leta 1959“, sploh pa, da je bil kritičen do modela le zato, „ker s prizadetimi še ni bilo razprav.“ Seveda se je moral minister potem tudi popolnoma prilagoditi svojim strankarskim kolegom in ministrici Hawlicekovi, saj tudi vsi ti navidežno zagovarjajo „pogovor s Slovenci“. Nam koroškim Slovincem celo – glej, glej, kako so milostljivi! – hočejo dopuščati možnost sodelovanja, ne pa možnosti dejanskega soodločanja. Tako je tudi Neisser stresel iz rokava le frazo, da „je s prizadetimi treba iskati maksimalno diskusijo“, za primer, da pa se le-ti ne bi strinjali s predlagano rešitvijo, pa naj bi po Neisserjevem mnenju našli demokratično rešitev, beri: večina odloča, manjšina pa naj kloni.

S tem pa je Neisser – potem, ko je isto storila ministrica Hawlicek že pred nekaj tedni – pristal na ločitveni model, kakršnega predlaga deželna komisija. O tem tudi ničesar več ne spremeni njegova izjava v razgovoru s sodelavci celovški univerze, katerim je zatrjeval, da bi želel govoriti tudi še s pristojnimi učitelji.

S tem pa je Neisser – potem, ko je isto storila ministrica Hawlicek že pred nekaj tedni – pristal na ločitveni model, kakršnega predlaga deželna komisija. O tem tudi ničesar več ne spremeni njegova izjava v razgovoru s sodelavci celovški univerze, katerim je zatrjeval, da bi želel govoriti tudi še s pristojnimi učitelji.

S tem pa je Neisser – potem, ko je isto storila ministrica Hawlicek že pred nekaj tedni – pristal na ločitveni model, kakršnega predlaga deželna komisija. O tem tudi ničesar več ne spremeni njegova izjava v razgovoru s sodelavci celovški univerze, katerim je zatrjeval, da bi želel govoriti tudi še s pristojnimi učitelji.

Tudi na Gradiščanskem:

Manjšina – preskusni kamen za zeleno-alternativno gibanje

Podobno, kot smo doživeli pri zadnjih državnozborskih volitvah na Koroškem (ko se je del zeleno-alternativnega gibanja izločil, ker ni soglašal s skupnim programom, ki je med drugim obsegal jasno in aktivno opredelitev v manjšinskem vprašanju), se manjšinsko vprašanje vedno bolj kaže kot preskusni kamen za zeleno-alternativno gibanje tudi na Gradiščanskem.

Zelena alternativa na Gradiščanskem se je namreč odločila, da tudi na deželni ravni uvede takšno politiko, kot jo prakticira na zvezni ravni, kjer je bil poslanec Karel Smolle na zeleno-alternativni listi izvoljen kot zastopnik manjšin. Na Gradiščanskem so celo še bolj odločni: v deželni zbor bi poslali zastopnika manjšin tudi v primeru, da bi jim uspelo dobiti samo enega poslance. Taka opredelitev pa je znotraj zeleno-alternativnega gibanja naletela na odpor in so se nekatere skupine (med njimi kakor na Koroškem tudi VGO) že odcepile z utemeljitvijo, da zastopstva v deželni zboru ne morejo prepustiti manjšinam.

S tem je postala usoda Združene zelene alternative (Vereinte Grüne Alternative) precej negotova. Sicer še vztraja pri svoji opredelitvi, vendar so se izgledi, da pri volitvah osvoji mandat, močno poslabšali. Tako bo namreč oktobra bolj ali manj navezana na lastne sile in na morebitno podporo manjšin. Ali bo to dovolj, da osvoji temeljni mandat v enem od obeh volilnih okrožij oziroma zbere več kot 5 odstotkov vseh glasov v deželi?

Graški študentje na obisku v Sloveniji

Delegacija Kluba slovenskih študentov v Gradcu je bila pred nedavnimi na obisku v Sloveniji. Na republiški konferenci SZDL je predstavnik študentov sprejel član izvršnega odbora in predsednik komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja Željko Jeglič s sodelavci. Delegacija je predstavnik SZDL seznanila z dejavnostjo graškega kluba, ki bo letos med drugim spet organiziral kulturno-informativno prireditev „Slovenski dan“.

Na Republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje ter pri mladinski organizaciji na univerzi pa so študente iz Gradca seznanili z možnostmi podiplomskega študija v Sloveniji.

Socialistična mladina solidarna z manjšinami

V članku, ki ga je objavil za letošnji 1. maj, je predsednik Socialistične mladine na Dunaju Werner Faymann izrazil globoko solidarnost z židovskimi sodeželani in prav tako tudi z vsemi drugimi etničnimi, verskimi in socialnimi manjšinami. Odločno se je izjavil proti vsem tistim silam, ki v politiko vnašajo sovraštvo do tujcev in rasizem. Kritično je ocenil tudi odnos do nepremagane preteklosti in dejal, da se Avstrija ne more izmakniti svoji zgodovinski odgovornosti.

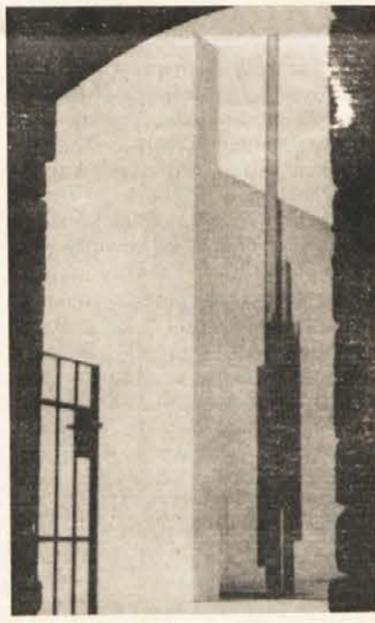
Proti antisemitizmu in sovraštvo do tujcev je dunajska socialistična mladina demonstrirala tudi na svoji prvomajski bakladi.

Italija je praznovala:

Dan odporništvu in osvoboditve v znamenju 40-letnice republike in ustave

V Italiji so v zadnjem tednu aprila praznovali obletnico osvoboditve, ki je bila letos še posebej v znamenju 40-letnice republike in ustave. Proslave so bile tudi v Furlaniji-Juljski krajini, kjer so se spominjali skupnega boja italijanskih in slovenskih borcev proti fašizmu in nacizmu. Vendar je praznovanje zasenčil tudi nov val nacionalizma, saj so bili spomeniki NOB ponekod še pomazani z žaljivimi protislovenskimi gesli.

Na osrednji proslavi v tržaški Rižarni, ki je bila kot nekdanje nacistično koncentracijsko taborišče pred leti urejena kot državni spomenik, je senatorka Jelka Gerbec poudarila, da so Slovenci v Italiji še posebej zvesti varuhi vrednot boja proti nacifašizmu, da pa hkrati zahtevajo spoštovanje italijanske ustave, ki govori med drugim tudi o pravicah manjšin, za katere pa se mora slovenska narodnostna skupnost še naprej boriti.

Mednarodni tisk o Waldheimu:

„Moral bi vedeti, kaj ga čaka“

● V Avstriji se nihče ne sme čuditi tej odločitvi (sklepu ameriške vlade, po katerem Waldheim ne sme v ZDA – op. ured.), piše v svojem komentarju Süddeutsche Zeitung ter poudarja: Od vsega začetka je bilo jasno, da bo ta zvezni predsednik obremenitev za Avstrijo. Niso bila toliko njegova dejanska ali dozdevna slaba dejanja tista, ki so razburila mednarodno dejavnost, temveč njegovo pomanjkanje poštenosti. Sedaj bo Avstrija za šest let „soujetnik“ njegove preteklosti – toda to bo morali predvideti že vnaprej.

● Največji v francoščini tiskani švicarski časopis „24 Heures“ izraža neugodje zaradi dogodkov okoli avstrijskega zveznega predsednika in meni: Dokazi Svetovnega židovskega kongresa, Izraela in Združenih držav sicer niso zajamčeni, toda Waldheimove izjave prav tako ne. In svoj komentar zaključuje z nedvoumnim pozivom: Če Waldheim ljubi svojo deželo, potem mora odstopiti.

● Tako sporen politik – piše nizozemski list Algemeen Dagblad – bi moral predsedniško mesto prepustiti kandidatu brez sumljive preteklosti. Vendar tega ni napravil. Čeprav je dobro vedel, da bo postal v inozemstvu izoliran državnik, se je pustil izvoliti. To trdovratno zadržanje mora zdaj drago plačati. Waldheim je vendar zadnji, ki bi se mogel pritoževati, vedal je ali bi vsaj moral vedeti, kaj ga čaka. Toda še hušja je zadeva za Avstrijo: Iz napačnega občutka solidarnosti je takrat povzdignila Waldheima na položaj in zdaj je tu z napačnim predsednikom.

● Nedvomno pomeni pregnanstvo žalitev za Avstrijo, piše švicarski list Basler Zeitung ob ameriški prepovedi za Waldheima. Toda razburjanje zaradi dvignjenega kazalca iz Washingtona je povsem zgrešeno. Krivda je pri Waldheimu samem. Sicer ne moti toliko njegovo službovanje na Balkanu, kot pa naravnost neverjetna debela koža, kako zavrača obdolžitve. Nikdar ni pokazal, da ga strahote nemške vojne proti partizanom motijo vsaj naknadno. Nikdar ni pokazal prizadetosti, da so iz njegove okolice deportirali grške Žide v uničevalna taborišča ali odganjali zavezniške ujetnike k mučenju. Vse, kar ima k temu povedati, so izgovori, ko pa bi bilo mnogo bolj na mestu opravičilo. Namesto „Nisem bil zraven“ ali „Ničesar nisem vedel“ bi zadostovale besede „Žal mi je“.

● Švedski list Svenska Dagbladet priporoča Waldheimu predčasni odstop, ko piše, da ima vsakčas možnost, da napravi konec nevzdržni situaciji. Danski list Information meni, da je Waldheim s svojo čisto vestjo najboljši dokaz, da boj proti nacionalsocializmu še prav nič ni izgubil na svojem pomenu. Waldheim in Avstrija si morata sedanje ponižanje pripisati sama sebi, zaključuje svoj komentar londonski Times.

● Ali bo odstopil, vprašuje v pariškem časopisu Liberation dobitnik Nobelove nagrade za mir Elie Wiesel, ki pravi, da Waldheim ni samo legal, temveč je bil tudi zapleten v številne primere deportacij. Tak človek pa nima pravice zasesti najvišji položaj. Avstriji bodo gotovo protestirali proti vmešavanju v notranje zadeve. Toda ne gre za to. Gre za povezavo med pravico in spominom, gre za obrambo obeh. Dokler bo Waldheim ostal na svojem položaju, pomeni to žalitev za ta položaj. Da bo zmagal spomin, mora Waldheim odstopiti.

so tudi vsi drugi, ki so se takrat uprli ter ne ozirajo se na nevarnosti in posledice s svojim bojem, svojim trpljenjem in svojim žrtvovanjem doprinesli svoj delež za osvoboditev domovine in njen demokratični razvoj.

Tovariško srečanje

bivših koroških partizanov

Zveza koroških partizanov vabi nekdanje borce in aktiviste s Koroške in iz Slovenije, ki so se za časa nacizma borili na Koroškem, na tradicionalno

tovariško srečanje

ki bo v nedeljo 31. maja 1987 s pričetkom ob 10. uri v gostilni Wutte (pri Lucu) v Veselah v Podjuni.

Tradicionalna srečanja – vsako peto leto je na Koroškem – so lepa priložnost, da se srečamo v tovariškem krogu in obudimo spomine na težke čase, ko smo se skupaj borili proti zločinskemu nacifašizmu. Po kratkem kulturnem sporedu bo poskrbljeno tudi za razvedrilo.

Prisrčno vabljeni!

Kako dolgo bo Waldheim bremenil Avstrijo?

Taka in podobna vprašanja se v zadnjem času množijo tako v avstrijski kot tudi v mednarodni javnosti. Povsod se – odkar je ameriška vlada postavila Waldheima na „črni seznam“ in mu prepovedala vstop v ZDA – spet zelo intenzivno bavijo z njegovo vlogo med drugo svetovno vojno in še zlasti z njegovim „pozabljivim“ odnosom do lastne preteklosti. Hkrati s kritičnimi ugovoritvami in neprijetnimi vprašanji pa so doma in v svetu na dnevnem redu tudi nedvoumni pozivi, naj končno res enkrat izpolni svojo dolžnost, naj čimprej odstopi in s tem razbremeni svojo domovino in njej ugled v svetu.

Za odločitve ameriške vlade, da uvrsti Waldheima med osebe, katerim je prepovedan vstop v ZDA, so bili odločilni novi dokumenti, ki so jih odkrili v raznih arhivih in ki po zagotovitvi ameriških predstavnikov hudo bremenijo Waldheima. Ameriški sekretar za pravosodje Edwin Meese, ki je kot pristojni član vlade sprejel tozadnevni sklep, se je za ta korak odločil zato, ker po besedah predstavnikov tega sekretariata obstaja prima facie dokumentacija, „da je Waldheim med drugo svetovno vojno sodeloval pri preganjanju različnih ljudi zaradi njihovega rodu, vere ali političnega prepričanja“.

Svojo utemeljitev gradi ameriška vlada na dokumentih, ki so jih v skoraj enoletnem raziskovanju Waldheim

move vloga med drugo svetovno vojno odkrili predstavniki sekretariata za pravosodje tako v ameriških kot še posebej tudi v jugoslovanskih arhivih. Direktor urada za posebne preiskave, ki se ukvarja s preganjanjem nacističnih vojnih zločincev, je po pisanju uglednega ameriškega lista The York Times v jugoslovanskih arhivih prišel do dokumentov, ki menda dokazujejo, da je Waldheim med drugo svetovno vojno sodeloval pri deportacijah Jugoslovancev in Grkov v nemška koncentracijska taborišča.

Med drugim je Waldheim baje sodeloval npr. pri deportacijah Židov iz Grčije in Banjaluke; maja 1942 je kot oficir za zvezo z italijansko divizijo Pasturia sodeloval pri deportaci-

jah 484 oseb iz Bosne v taborišča na Norveško; baje je bil udeležen pri množičnih usmrtitvah talcev in drugega civilnega prebivalstva itd. Na podlagi teh dokumentov ga tudi dolžijo, da je zavezniške vojne ujetnike izročal posebnim enotam SS. Kot navajajo predstavniki ameriškega sekretariata za pravosodje, je Waldheim leta 1943 kot poročnik v štabu nemške armadne skupine I, ki je

delovala v Jugoslaviji in Grčiji, sodeloval v zastraševalnih akcijah nemške policije v Grčiji. Bil je izvajalec množične eksekucije in deportacije grškega prebivalstva v koncentracijska taborišča. Od leta 1943 do 1945 pa je po teh dokumentih Waldheim kot oficir armadne skupine E sodeloval tudi v izvajanju Hitlerjevih ukazov, da morajo posebne enote SS vse ujete zavezniške častnike po izpraševanju ustreliti ali obesiti. V tej vlogi je baje „bil osebnno zadolžen za zaslišanja dveh skupin vojnih ujetnikov, pri čemer je samo en vojni ujetnik preživel to preiskavo“.

Waldheim na vse take in podobne očitke in obdolžitve ponavlja svojo trditev, da je žrtev umazane gonje, da je nedolžen, ker je vedno izpolnjeval le svojo dolžnost. Ravno to njegovo skrivanje za neko dolžnostjo pa je tisto, kar v javnosti najbolj razburja duhove, kajti – kakor je v tej zvezi poudaril znani socialistični bорец za svobodo Josef Hindels – takrat je bila samo ena dolžnost: upor in boj proti zločinskemu režimu. In tega mnenja

Prvomajska prireditev v Šentprimožu: „Delo za vse – dvojezičnost za vsakogar“

Sproščena prvomajska veselica pod geslom „Delo za vse – dvojezičnost za vsakogar“ se je minuli petek razvila v in okoli kulturnega doma „Danica“ v Šentprimožu. Prvič so kulturna, politična in solidarnostna društva pripravila skupno prireditev za 1. maj. Družila jih je skrb za ohranitev socialnih pridobitev in želja po enakopravni uveljavitvi slovenskega jezika v družbenem življenju Koroške.

Širina zasnove prireditve se je zrcalila tudi v sporedu, ki je obsegala program za otroke, diskusijo, nagovor in recital, svoj višek pa je imela gotovo v

težko pričakovanem nastopu dunajske skupine „Die Schmetterlinge“, ki je na uprizoritev svojega zgodovinskega komada „Die Proletenpassion“ privabila okoli 300 ljudi.

Prireditev so v sodelovanju z domačim prosvetnim društvom „Danica“ skupno organizirali dvojezično Kulturno društvo „Pri Joklnu“, Slovenska prosvetna zveza, periodični list Kladiivo, Komite za obrambo dvojezičnega šolstva, Zveza slovenske mladine in Koroška solidarnost z Nikaragvo.

V nagovoru organizatorjev je bilo ugotovljeno, da vladajoči vedo, kdaj je treba razdeliti delo in kdaj je treba sodelovati. To velja tako za socialni preobrat, s katerim hočejo sanirati gospodarski sistem, kakor tudi za narodnostno politiko, kjer izkoriščajo nacionalne predsodke v svojo korist.

Zato je bilo publiko naslovljeno vprašanje: „Znamo tudi mi delovati ločeno in sodelovati sporazumno, če je potrebno?“ Za združevanje razdrobljenih sil pa je bil izrečen dodatni poziv: „Vladajočim jasno povedimo: sili smo nacionalno omejenega mišljenja! To področje je dvojezično, ker na njem govorijo dva jezika, zato mora postati tudi uradno dvojezično! Povsod: v uradih, v šolah, v vsakdanjem življenju... Hočemo, da se vsi otroci na dvojezičnem ozemlju učijo obeh jezikov, in to brez prijavljanja in priznavanja v šoli! Samo tako je mogoče ukrotiti bivše in nove naciste ter tiste, ki pred njimi poklekajo, ker se tresejo za glasove pri volitvah.“

Nagovor se je končal s pozivom, naj v bodoče pripravimo vodilnim politikom Koroške – kot je to v Beljaku želel za 1. maj tudi Leopold Wagner – veliko, veliko borbenih dnevov.

Proletenpassion

Prav primeren za Prvi maj je bil spored skupine Schmetterlinge, ki je pred kratkim začela z novo avstrijsko turnejo, vendar ne z novim sporedom, temveč s celovečernim programom, ki je točno pred desetimi leti doživel svojo krstno uprizoritev. Gre za „Proletenpassion“, ki glasbeno opisuje upor zatiranih slojev od kmečkih uporov preko meščanske revolucije do proletarskih, socialističnih revolucij pa tja do antifašističnega upora po vsem svetu. Večkrat so nastopili s tem sporedom, takšno povpraševanje je bilo pred leti v Evropi. Po nekaj letih so se odločili za nov zalet, ker se jim zdi času zelo primeren. To jim je dan pred nastopom v Šentprimožu potrdila 800-glava navdušena publika v Gradcu in tudi sredi Podjune so želi močen aplavz, še posebej, ko so s pesmijo o partizanki Jelki in z narodno „Flosarsko“ pokrajini primerno zaključili program.

Koncert vseh oddelkov Glasbene šole

Glasbena šola, ki deluje kot samostojna ustanova, je prejšnjo sredo vabila v Mladinski dom Slovenskega šolskega društva v Celovcu na koncert vseh oddelkov. To je že nakašna tradicija, lahko bi rekli zaključna šolska akademija, na kateri učenci in njihovi učitelji pokažejo, kaj so se v minulem letu naučili. Predsednik Herbert Seher je v svojem pozdravu povedal, da glasbena šola združuje veliko učencev, ki se poleg obveznega pouka učijo še igranja instrumenta. Takih učencev pa Glasbena šola širom Južne Koroške združuje daleč preko 300. Seher je njeno pomembnost videl tudi v navzočnosti predstavnikov kulturnih in političnih osrednjih organizacij koroških Slovencev in generalnega konzula SFRJ v Celovcu Boruta Miklavčiča.

Koncert je bil lepo doživetje, zlasti za starše, ki so lahko občudovali svoje otroke ob nastopih in za učitelje, ki so s tem koncertom pokazali svoje glasbene pedagoške sposobnosti. Prav ob tem koncertu se je pokazalo, da Glasbena šola pridobiva odlične strokovnjake, ki (večinoma) prihajajo iz Slovenije in mladini že od vsega začetka posredujejo prave metode igranja raznih instrumentov.

Spored koncerta je obsegal 26. nastopov, na katerih so učenci igrali enega ali več skladov. Izvajali so dela slovenskih skladateljev Mihelčiča, Lipovška, Šivica in drugih, kakor tudi mož svetovne glasbene ustvarjalnosti kot so Mozart, Bach, Hačaturjan, Chopin, Carulli in še koga. Paleta glasbe je bila pisana, kvaliteta igranja primerna starosti učencev, pri čemer je treba priznati, da so med njimi nekateri obetavni talenti, raven koncerta pa je svoj višek dosegla ob nastopu najstarejših letnikov.

Koncert je vsekakor potrdil upravenost Glasbene šole, ki s posredovanjem glasbenega pouka naši mladi opravlja pomembno kulturno poslanstvo. Žal pa moramo tudi povedati, da Glasbena šola, ki sta jo ustanovili obe kulturni organizaciji SPZ in KKZ, še vedno ni deležna primerne finančne podpore s strani dežele in države.

Izšel je Mladi rod 9/10

„Od zveznega ministrstva za pouk in umetnost priporočeno za uporabo na dvojezičnih ljudskih šolah in na glavnih šolah dvojezičnega ozemlja na Koroškem ter za slovenski jezikovni pouk na nižji stopnji srednjih in višjih učnih zavodov.“ Tako se glasi priporočilo najvišje šolske oblasti, da se ga morejo posluževati pedagogi in učenci navedenih šolskih zavodov.

A Mladi rod ni le navadni šolski list, je tudi prijatelj, ki ga bralec z veseljem vzame v roke, tudi tisti, ki ne tlači šolskih klopi. To brez dvoma govori o veliki priljubljenosti glasila in o sposobnosti urednikov. Branje je res izbrano, sveže in na visoki ravni. V Mladem rodu srečamo mnogo

domačih piscev pa tudi takih iz Slovenije, kar reviji daje možnost bralce soočiti z dosežki mladinske literature iz vsega slovenskega kulturnega prostora.

Odlična je tudi grafična oprema, saj uredniki pri tem vključujejo najboljše slovenske ilustratorje. Tako sta pričujočo številko ilustrirala ga. Kofler in Božo Kos, medtem ko je sliko za naslovno (barvno) stran prispeval Anton Gallob. V reviji kot avtorje tudi tokrat srečamo znana imena, ki času primerno pišejo o pomladi in veselju, ki ga ta čas prinaša mladim in starim. Razen tega bo bralec našel tudi drugo branje, ki je razvrščeno po ustaljenih rubrikah Mladega roda.

Zato tudi tokrat priporočamo, da Mladi rod vzame v roke vsak, ki se čuti mladega in povezanega s slovensko pisano besedo.

Peter Handke postal dopisni član SAZU

Peter Handke

Na redni skupščini Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) so prejšnji teden izvolili 23

novih (rednih, dopisnih in zunanjih dopisnih) članov. Med predlaganimi kandidati iz tujine je bil tudi avstrijski pisatelj Peter Handke. Zbor akademikov, kateremu predseduje dr. Janez Milčinski, je Petra Handkeja soglasno izvolil za dopisnega člana SAZU. Handkeju, ki v svoje pisateljsko delo vključuje tudi Koroško in Slovenijo oz. Slovence, k izvolitvi iskreno čestitam.

Kot je znano, je SAZU lani v svoje članstvo sprejela pisatelja Florjana Lipuša, prvega koroškega Slovenca, ki je bil deležen tega priznanja.

V Trstu umrl igralec R. Nakrst

Rado Nakrst

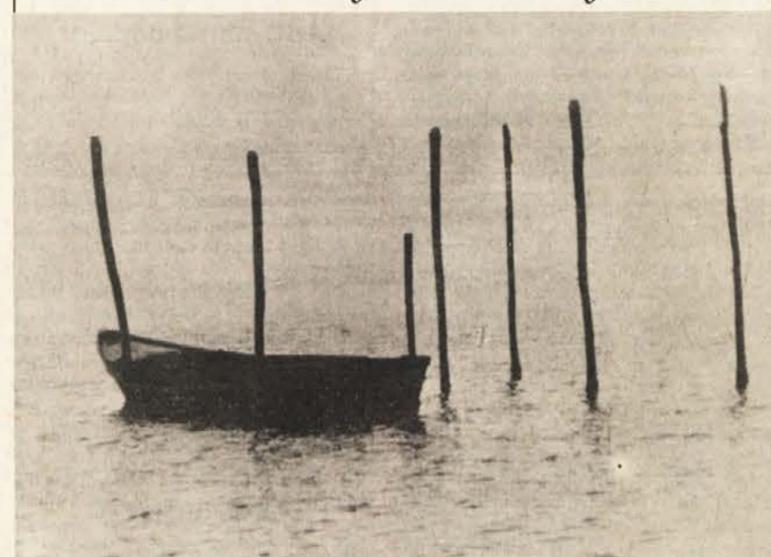
Tržaška in z njo vsa slovenska kulturna javnost žaluje za gledališkim igralcem Radom Nakrstom, ki je prejšnji teden umrl v 81.

letu starosti. Rado Nakrst je svojo umetniško pot pričel leta 1927 v Mariboru, kjer je deloval do leta 1941. Po osvoboditvi se je nastanil v Trstu, kjer je bil med ustanovitelji tamkajšnjega Stalnega slovenskega gledališča in ostal do svoje smrti njegov član.

Rado Nakrst je v svoji dolgi umetniški poti kot igralec prerastel v enega izmed najboljših slovenskih gledaliških interpretov. Predvsem pa se je brez zadržkov posvečal uveljavljanju in utrjevanju Slovencev v zamejstvu in Stalnega slovenskega gledališča v Trstu.

Rado Nakrst je za svojo delo prejel več nagrad in priznanj, med njimi Borštnikov prstan in Prešernovo nagrado za življenjsko delo v gledališču.

Peter P. Wiplinger razstavlja v Kranju

Avstrijski pesnik, fotograf in publicist Peter Paul Wiplinger razstavlja v Kranju. V Galeriji v Mestni hiši se predstavlja (otvoritev bo nocjo ob 18. uri) z obsežnim ciklom umetniških fotografij, ki jih je združil v naslov Govorica podob.

Peter Paul Wiplinger torej nadaljuje s tesnimi kontakti s slovenskim kulturnim prostorom in njegovimi ljudmi. Umetnik je znan tudi kot velik prijatelj koroških Slovencev, saj se v številnih člankih in v literaturi ukvarja s položajem slovenske manjšine na Koroškem, zlasti z njihovo umetnostjo. V kratkem bo v novi številki Mladja izšel cikel njegovih pesmi o Rožeku.

Razstava Wiplingerjevih umetniških fotografij bo odprta do 31. maja 1987.

Celje: Slovo od Marije Kolenik

Pred kratkim se je razširila vest, da je v Spodnjem Trnovlju pri Celju umrla Marija Kolenik, rojena Ulaga. Rodila se je v Rimskih toplicah in že kot mlada deklica je morala prijeti vsak dan za delo. Kljub temu pa je bila vedno vesela in od vse mladosti naprej se je posvečala petju. Pozneje je navdušila za petje tudi svojega moža Aleša Kolenika iz Šmarjete pri Pliberku, kateri je moral po krivičnem plebiscitu 20. leta zapustiti svojo rodno grudo in Koroško, pa čeprav jima ni šlo vedno lahko ob vsakdanjih skrbih za vsakdanji kruh.

S svojo skromnostjo, ljubeznijo in neizmerno skrbjo za druge, je Marija Kolenik postala pravi pojem in vsi so jo spoštovali. Zato je tudi jasno, da se je velikanska množica vila za njeno krsto, ko smo jo spremljali na njeni zadnji poti na celjsko pokopališče. Jasno je postalo, da je bila Marija Kolenik priljubljena kot malokdo, pa čeprav je bila skromna, tiha, vendar plemenitega srca. Taki ljudje ostanejo tudi v spominu soljudi vedno živi.

Blagi pokojnici, ki je bila tudi že dolga leta zvesta naročnica in bralka Slovenskega vestnika, želimo, da se spočije na njeni počitka od svojega delavnika, ki je trajal preko 84 let. Vsem njenim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

-ikej

Deželno zborovanje KEL

Koroška enotna lista sporoča, da bo v nedeljo, 17. maja 1987, ob 14.00 uri v Slomškovem domu Mohorjeve družbe v Celovcu (10. Oktober-Str. 25/1) njeno deželno zborovanje. Zborovanje bo javno, volilno pravico pa bodo imeli delegati in delegatke KEL. Na dnevnem redu so: politično poročilo Karla Smolleta, predsednika KEL in državnega poslanca; poročilo deželnega tajnika Mihe Zablatnika; razprava in sklepi; volitve novega deželnega predsedstva idr.

Rado Janežič – 60 letnik

V teh hladnih dneh letošnjega pomladnega meseca, ko si tako želimo sonca, naj zabeležimo tudi topel in svetel dogodek: 60 let življenja vnetega, zvestega in pogumnega političnega ter kulturnega delavca Rada Janežiča.

Rodil se je dne 5. maja 1927 v Svatnah pri Šentjakobu v Rožu – v rojstnem kraju svojega velikega prednika in vzornika Antona Janežiča, in tam je preživel tudi svoja ljudskošolska leta in deško mladost. Že doma v družini mu je bila vcepljena ljubezen do knjige in do pisanja, zaradi česar se je odločil za časnikarstvo kot svoj življenjski poklic, s čimer se je oddolžil v času narodnega preporoda po končani nacistični strahovladni hkrati svojim mladostnim sanjam o dejavnosti človeka v službi svojemu narodu.

Kot dvajsetletnik je šel na Dunaj, da bi sodeloval pri novem samoniklem tedniku – Slovenskem vestniku, ki je od vsega našega ljudstva tako težko pričakovani tedaj komaj pričel izhajati in ga je potem spremljal na vsej njegovi poti v Celovec, nazaj na Dunaj in spet nazaj v Celovec. Tako je Radovo življenje tesno povezano z zgodovino Slovenskega vestnika od njegovega začetka pa do danes, da upravičeno lahko trdimo, da v resnici obhaja dvojni jubilej: letos je praznoval 40 letnico publicističnega dela in namestitve pri Slovenskem vestniku in te dni praznuje 60 letnico svojega življenja.

Polje dejavnosti, ki se je Radu Janežiču odprlo v novem povojnem obdobju narodne in socialne obnove slovenskega naroda na Koroškem, je bilo izredno velike razsežnosti, ki ga je mogel obvladati

Loče

V okviru loških kulturnih dni, od 24. aprila do 3. maja, ki jih že nekaj let prireja Dorfgemeinschaft iz Loč, so na zadnjih dveh prireditvah sodelovali tudi dejavniki SPD „Jepa-Baško jezero“, odnosno naše društvo je bilo za Marijino petje 2. majnika v Ločah tudi soprireditelj. Ta prireditev je bila letos pod geslom: Marijino čiščenje v treh jezikih in temu odgovarjajoče so spored oblikovali poleg mešanega pevskega zbora in ženskega terceta Dorfgemeinschaft iz Loč ter glasbene skupine „Draustadt“ iz Beljaka še mešani zbor Coro formi avoltri iz Furlanije, tamburaški ansambel in MoPZ iz Loč. Kot taka je bila tudi čisto v znamenju srečanja treh kulturnih krogov, ki se na bližnji tromeji, na Peči stikajo; to je bila tudi vodilna misel povezovalnih besed v treh jezikih – nemško Adolf Weisch, italijansko Irmgard Fritz in slovensko Irena Černut. Pisani spored petja je tako obsegal občutno uglaseno nemško duhovno pesem, delno lahkotni, južnjaško obarvani, svojevrstno melodični spev iz sosedne Italije ter veličastno, iz srca podano slovensko Marijino pesem. Instrumentalisti – domači tamburaši kot beljaška glasbena skupina, so pevski spo-

Materinske proslave				
Petek 8. 5. 20.00	Gostilna Perdacher v Holbičah	18.00	Nastopajo: otroški vrtec Škofiča, flavtisti in pevski zbor ljudske šole Škofiča	Otroški vrtec v Škofičah
Sobota 9. 5. 20.00	Kulturni dom v Dobri vasi	19.30	Materinska proslava	Otroška skupina SPD Srce
	pri Cingelcu na Trati	16.30	Sodelujejo: Mladinski zbor Borovlje, Otroška igralska skupina iz Kotmare vasi, Učenci Glasbene šole, Otroška skupina Glinje.	Slovensko prosvetno društvo v Borovljah
	pri Čimžarju na Dvorcu	19.30	Sodelujejo: družina Lipuš iz Strpne vasi, MoPZ iz Črne pri Kamniku, Otroci iz Hodiš Mešani zbor „Zvezda“ iz Hodiš	Slovensko prosvetno društvo Zvezda
	pri Kovaču na Obirskem	20.00	Sodelujejo: šolarji in Obirski ženski oktet	Slovensko prosvetno društvo „Valentin Polanšek“
	Kulturni dom v Šentprimozu	19.30	Sodelujejo: Mladinski zbor SPD Danica, otroški vrtec iz Šentprimozu, šolska mladina, glasbeni solisti.	Slovensko prosvetno društvo Danica
	Kulturni dom na Radišah	20.00	Sodelujejo: Otroške skupine z Radiš MePZ Radiše	Slovensko prosvetno društvo Radiše
Nedelja 10. 5. 20.00	farna dvorana v Železni Kapli	11.00	Spored: Otroci čestitajo mamicam, Mladinski zbor in tamburaši SPD Zarja, Lutkovna igra „Zgodba za otroke in oblake“ (lutkarji KPD Šmihel)	Slovensko prosvetno društvo Zarja
	pri Miklavžu v Bilčovsu	20.00	Spored oblikujejo: Mladinski pevski zbor, šolarji ljudske šole, otroci „Otroške ure“, učenci Glasbene šole	Slovensko prosvetno društvo Bilka
	v šoli na Kotu	14.30		Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik“ in šolska mladina
	pri Adamu v Svečah	19.00	Spored: Beseda o materah, otroške recitacije, mladi glasbeniki, cerkveni pevski zbor, MoPZ Kočna	Slovensko prosvetno društvo Kočna
Nedelja 17. 5. 20.00	farna dvorana v Selah	14.00	Spored: igra „Rdeča kapica“, otroci s petjem, deklamacijami in plesom, učenci Glasbene šole	KPD Planina v Selah

le človek delavne radosti, kakršen je naš jubilar.

Rado Janežič je z izrednim političnim instinktom, s svojim publicističnim delom, pa tudi s svojim organizacijskim deležem vse od začetka v pretežni meri oblikoval podobo Slovenskega vestnika v njegovem pionirskem obdobju in v obdobju njegove uveljavitve na avtohtonem koroškem, pa tudi v vseslovenskem in avstrijskem prostoru. In to ni bilo lahko! Njegovi čestokrat tudi ponoči napisani članki, prispevki in ocene, so bili in so zmeraj izraz studioznega, razgledanega duha in preudarjena izjava novinarskega strokovnjaka, hkrati pa tudi samosvoj izliv narodnega idealista, pri čemer pa se je vedno zavedal, da časnikar ni in ne more biti samo samodopadljiv pisec in beležnik dogodkov, ampak eden najodgovornejših oblikovalcev in usmerjevalcev v političnem, kulturnem in duhovnem vrenju svojega časa.

red s svojimi, dobro podanimi vižami harmonično izpopolnjevali. Večerni spored, ki ga je posnel tudi ORF, je tako naletel na kar najboljši odmev pri številnih poslušalcih. In če je bilo v zaključnih besedah rečeno: „Psemi pa naj ne bi odvele kakor listje v vetru, marveč naj bi zvenele še dolgo v naših srcih, kajti vsaka viža je bila vendar tudi neke vrste – Pozdravljen sosed!“ – potem ta skupni nastop odpira še svetle perspektive za bodočnost.

Tudi zaključna prireditev kulturnih dni v loški kulturni dvorani je imela v svoji osnovi zajeto misel skupnega kulturnega ustvarjanja, pa tudi složnega sožitja v vasi sami in preko nje v občini. Zato so na tej prireditvi sodelovala skorajda vsa društva, odnosno njih dejavniki na tem območju. Tako so nastopali bekštanjska godba na pihala, moška pevska zbor iz Bekštanja in Bač, mešana zbor iz Loč in Ledine, trobivci na rog – naše društvo pa so zastopali tamburaši in kvintet Jepa. Čeprav si je napovedovalec Adolf Weisch pri slovenskih naslovih tudi nekoliko lomil jezik, je bil vendarle mnenja, da ga bo ob nekaj dobri volji vsakdo le razumel, gotovo pa bo vsakemu razumljiva glasba, ki ne dela razlike, ne pozna meja. Ob neki splošni oceni je razveseljivo dejstvo, da se naše

To nalogo je jubilar vedno izpolnjeval vse do danes in je zato upravičeno, da je kot glavni urednik Slovenskega vestnika prejel lani Tomšičevo nagrado, najvišje priznanje za svoje dolgoletno delo in da je prejel te dni ogromno čestitk uradnih krogov in poklicnih ter osebnih prijateljev.

Kakor smo že zapisali: 60 letnica Rada Janežiča je hkrati 40 let glasila naprednega gibanja koroških Slovencev – Slovenskega vestnika. Za zgodovinarje in za kulturnike in nenazadnje tudi za politike pa Slovenski vestnik predstavlja pomemben, čestokrat edini vir podatkov za narodnostno, politično, kulturno in gospodarsko življenje koroških Slovencev v silno razburkanem času po drugi svetovni vojni, ki jih je list pod vodstvom jubilara dokumentacijsko in tekoče beleževal.

Za to izredno pomembno, odgovorno in plodno novinarsko delo Radu Janežiču ob visokem življenjskem jubileju najiskreneje čestitamo in se mu toplo zahvaljujemo ter mu na nadaljnji življenjski poti iz srca želimo vso srečo.

-ci

ABC-vrhunski dopust:

inozemstvo, Tauplitz, Garda jezero.
Tel: 04276-43 49

ABC-ribiški dopust:

v superlativu
Tel.: 04276-43 49

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 8. 5. 20.00	pri Steklu v Globasnici	AIDS – predavanje in pogovor Sodelujejo: Rudolf Gallob, dr. Gerhard Olexinski, Jože Valeško.	Katoliška mladina v Podjuni
Sobota 9. 5. 20.00	dvorana Schwarzl v Pliberku	VIGREDNI KONCERT Nastopajo: tamburaški ansambel SPD „Jepa-Baško jezero“ iz Loč, ansambel flavtistov Musikschule Bleiburg/Pliberk, Otroško-mladinski zbor „Mlada Podjuna“, MePZ „Podjuna-Pliberk“.	MePZ „Podjuna-Pliberk“
Torek 12. 5. 19.30	restavracija Virunum v Celovcu	MOŽNOSTI GOSPODARSKEGA PROSTORA ALPE-JADRAN (nem.) dr. Arnulf Schatzmayr	Club tre popoli
Torek 12. 5. 18.00	Mohorjeva knjigarna v Celovcu	LITERARNI VEČER Andreja Kokota (kitara: Marja Feinig) in ODPRTE RAZSTAVE SLIK Andreja Pavliča (Ljubljana)	
Sreda 13. 5. 19.00	veliki javni studio avstr. radia, Celovec	V. SREČANJE MLADIH SLOVENSKEH GLASBENIKOV TRESH DEŽEL s Koroške, iz Slovenije, s Tržaške in Goriške pokrajine	Glasbena šola na Koroškem
Sreda 13. 5. 20.30	Kulturna taberna Pri Joklnu Celovec	MESTNA ČITANKA Thomas Nordhof bere iz lastnih del Pri Joklnu	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 15. 5. 20.00	Mladinski dom SSD v Celovcu	SEN KRESNE NOČI nastopa: igralska skupina SPD Zarja iz Železne Kaple	Slovenska prosvetna zveza in SPD Biserica
Petek 15. 5. 20.00	Kinodvorana na Bistrici v Rožu	AIDS – predavanje in pogovor Predavata: Rudolf Gallob, dr. Gerhard Olexinski v Podjuni pogovor vodi: Jože Valeško	Katoliška mladina v Podjuni
Petek 15. 5. 20.00	farna dvorana v Šentjakobu v Rožu	MNOGO HRUPA ZA NIČ (W. Shakespeare) nastopajo: Igralci Slovenskega kulturnega društva „Globasnica“, režija: Peter Sticker	Slovensko prosvetno društvo Rož
Sobota 16. 5. 20.00	Farna dvorana v Šmihelu	MNOGO HRUPA ZA NIČ (W. Shakespeare) nastopajo: Igralci SKD Globasnica, režija: Peter Sticker	Katoliško prosvetno društvo Šmihel
Sobota 16. 5. 16.00	župnišče v Šentjakobu	POGOVORNI VEČER (Stanko Olip) na temi: Človečnost, odnos do obrobni skupin (Leni Breituft-Valeško)	Katoliška mladina v Šentjakobu
Sobota 16. 5. 19.30	pri Švarclu v Pliberku	KONCERT Nastopajo: MePZ Skupnosti Italijanov iz Izole, MoPZ Libela iz Celja, MoPZ Foltej Hartman iz Pliberka	Slovensko prosvetno društvo Edinost v Pliberku
Sobota 16. 5. 20.00	pri Trklu Sele-Borovnica	KONCERT „ROŽ – PODJUNA“ nastopajo: Ansambel Lojzeta Hledeta, Obirski vižarji, Plazniška dekleta MoPZ Kralj Matjaž, Trio Pavlič, Družina Lipuš – po koncertu ples.	Alpski klub „Obir“
Nedelja 17. 5. 20.00	farna dvorana v Globasnici	MNOGO HRUPA ZA NIČ (W. Shakespeare) Nastopajo: igralci SKD Globasnica, režija: Peter Sticker.	Slovensko kulturno društvo Globasnica
Četrtek 28. 5. 10.30	Šentlpiš	OTROŠKI DAN – Pod skupno mavrico	Katoliška otroška mladina

RAZSTAVE

Torek 5. 5. 19.30	Tinje	RAZSTAVA DELPEPIJE WEIXELGÄRTNER-NEUTRE IN ELISABETHE SÖDERBERG-WEIXELGÄRTNER Grafike, oljnathe slike in emalji. Odprta do 10. junija 1987.	Katoliški dom prosvete Tinje
Petek 8. 5. 18.00	Gorenjski muzej Kranj	OTVORITVE RAZSTAVE FOTOGRAFIJE PETRA PAULA WIPLINGERJA	
	Posojilnica Pliberk	RAZSTAVA DEL PROF. FRANCA CEGNARJA Oljnathe slike koroških domačij, ki so aktivno podpirale antifašistični boj (glej knjigo „Korenine žive“)	
Sobota 16. 5. 19.00	Galerija Rožek	RAZSTAVA SLIK DR. KOLLERJA (Razstava bo odprta do 7. junija 1987, ob petkih, sobotah in nedeljah od 15.00 do 18.00).	
do 22. 5.	Kulturna taberna Pri Joklnu	GIBLJIVI SLEDOVI Karl Vouk, mešana tehnika	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 22. 5. 20.30	Kulturna taberna Pri Joklnu	OKRASI Otvoritve del Ervina Possarniga	Kulturno društvo Pri Joklnu

Razpis

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku razpisuje **LETOVANJE NA MORJU** od 28. julija – 11. avgusta 1987 v Baški na otoku Krku v Jugoslaviji. Prijave na naslov: SPD „Edinost“ Joško Hudl, Nonča vas 81, 9150 Pliberk so možne do 30. maja 1987. Letovanje s prevozom stane 1700 šil. Otroci bodo vs čas letovanja pod nadzorstvom vzgojiteljev in zdravnika. Podrobnejše informacije na Posojilnici Pliberk (tel.: 0 42 35/25 83) Letujejo lahko otroci od 8 – 14 let.

Vestnikovo potovanje na video-kaseti

Se še spominjate odličnega vremena, dobre organizacije in prijetnega vzdušja, ki je vladalo na lanskem jubilejnem potovanju na Jadran ob 40-letnici „Slovenskega vestnika“? Kaj se ne bi spominjali, ko je tako izredno dobro uspelo. 440 udeležencev nas je bilo in tri dni smo (med 10. in 12. oktobrom) uživali „Za 1000 šilingov morja“.

Turistična agencija CARTRANS, ki je organizirala potovanje, je pripravila video-kaseto. Kdor bi doma rad podoživljal izlet, ima sedaj možnost naročiti kaseto, na kateri je poleg drugih „hitov“ Cartransa posnet.

Kaseta stane 360 šilingov. Interesenti naj se javijo uredništvu (tel.: 0 42222-51 43 00-0*), da ugotovimo število interesentov (kopije bodo izdelane le, če bo dovolj jemalcev).

Uredništvo

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 7. maja 1987

Za 100 dinarjev dobite	1.75 šil.
Za 100 dinarjev plačate	2.20 šil.
Za 100 lir dobite	0.96 šil.
Za 100 lir plačate	1.02 šil.
Za 100 mark dobite	694.30 šil.
Za 100 mark plačate	710.60 šil.

Razstava v pliberški Posojilnici: Domačije, ki so postale spomeniki našega boja za obstoj in enakopravnost

V poslovnem prostoru pliberške Posojilnice je bila minulo nedeljo odprta razstava, ki po številu razstavljenih slik gotovo ni velika, toda po njihovem pomenu in izpovedi izredno zanimiva in pomembna. Gre namreč za izbor slik domačij, ki so bile za časa nacizma važne postojanke borcem za svobodo in so tako postale spomeniki našega boja za narodnostni obstoj in enakopravnost.

Sedanja razstava obsega okoli 15 slik prof. Franca Cegnarja, ki sicer spadajo v mnogo obširnejšo zbirko umetniških upodobitev, objavljenih v knjigi „Korenine žive“. V njej sta slikarja Danica Bem-Gala in France Cegnar ovkovečila tako imenovane partizanske doma-

Ravnjakova domačija na Komlju

čije širom Južne Koroške. Pri izbiranju gradiva za razstavo so se – ne nazadnje zaradi omejenega prostora – odločili za najožji domači okoliš, za Pliberk in sosednje vasi. Te slike govore tudi za vse ostale kraje, domačije in ljudi naših krajev, ki so v najtežjem času tvegali vse ter ob lastnem odrekanju nesebično podpirali protifašistične borbe za svobodo.

O tem junaštvu in požrtvovalnosti naših ljudi je pri otvoritvi razstave govoril Lipej Kolenik, ki je med drugim poudaril: „Zavedamo se, da brez teh zavednih in nesebičnih ljudi, teh domačij in krajev ne bi mogli iziti kot zmagovalci iz teže borbe za naš obstoj. Pomoč partizanskim borcem je bila takrat povezana z največjim tveganjem, nam pa je pomenila življenje in upanje na svobodo. Prebivalci teh krajev, ki so res z vsem srcem živeli za osvobodilno gibanje, se niso dali ustraševati od hitlerjancev; čeprav so mnogo morali v koncentracijska taborišča, v pregnanstvo in zapore, je bila sla po svobodi močnejša od okupatorjevega škornja.“

Prav zaradi tega – je naglasil Lipej Kolenik – naj bodo te zgodovinske slike nam vsem v ponos in zadoščenje. Te slike naj še poznim rodovom pričajo, da so tu živeli dobri in pošteni ljudje, ki so vse žrtvovali za svobodo, mir in enakopravnost. Mladi rod naj skrbno varuje te bisere svojih prednikov in si jih jemlje za zgled, kadar bo hudo.

Udeležencem kratke otvoritvene svečanosti, katere so se poleg domačinov udeležili tudi umetnik prof. France Cegnar ter predsednika ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in ZKP Janez Wutte-Luc, je spregovoril tudi tajnik ZSO dr. Marjan Sturm. Spomnil je, da v teh dneh obhajamo obletnico zmage nad fašizmom in konca druge svetovne vojne; poudaril pa je tudi pomembni delež, ki so ga v boju proti nacističnemu nasilju prispevali prav koroški Slovenci (glavne misli iz njegovega govora objavljamo na 1. strani – op. ured.). Kulturni okvir prireditvi pa je s svojo pesmijo prispeval domači moški pevski zbor pod vodstvom Boža Hartmanna.

Boroveljski bančni škandal Proti lažem in obrekovanju

Že nekaj časa nepravilnosti v poslovanju boroveljske PoBo dvigajo prah med prizadetimi in polnijo časopisne strani koroških in tudi avstrijskih časopisov. Reakcije so različne – od objektivnega do tendencioznega poročanja. Predvsem koroški časopisi kaj radi podčrtujejo škandal v „slovenski posojilnici“. V času preiskav so vtaknili v zapor štiri ključne osebe. Govori in piše se o 100 milijonski škodi. Kar hitro bi lahko izračunali, kaj bi si koroški Slovenci lahko zgradili iz teh sredstev. Verjetno prave škode niti ne moremo oceniti, ker se bo pokazala šele z nezaupanjem strank zaradi brezvestnosti in kriminalnosti nekaterih posameznikov.

Florijan Dovjak, bivši poslovodja boroveljske posojilnice in eden glavnosumljivih je v preiskovalnem priporu preko svojega odvetnika dne 27. aprila t. l. vložil tožilstvo in finančni direktorji „obvestilo o stanju“, v katerem obtožuje bivše vodstvo ZSZ, revizijo in poslovodjo Millioniga, sedanjega predsednika ZSZ Mihija Antoniča ter predsednika in tajnika ZSO dipl. inž. Feliksa Wieserja in dr. Marjana Sturm.

KTZ je njegovo vsebino povzela pod bombastičnim naslovom „Ferlacher Bankskandal: Politikbombe?“ Oba predstavnika ZSO pa sta že dva dni pozneje preko odvetnika dr. Valentina Kakla Državnemu tožilstvu vložila tožbo zoper imenovanega zaradi suma obrekovanja.

Predmet obrekovanja so naslednje trditve:

Iščem pomočnico za ordinacijo
Pogoj: znanje obeh deželnih jezikov.

Prošnje je treba nasloviti na naslov: dr. Stefan Jelen, Železna Kapla 6, 9135; tel.: 0 42 38 – 420.

Čestitamo

Franco in Sonji Picej-Kolenik se je prejšnji teden rodila hčerka Nastaja. Srečnemu paru in hčerki želimo obilo zdravja in družinske sreče.

Jutri obhaja svoj 50. življenjski jubilej ravnatelj slovenske gimnazije, dr. Reginald Vospernik, ki mu ob tem prazniku iskreno čestitamo.

Pred kratkim je slavil svojo petdesetletnico tudi Florjan Lipuš, ravnatelj ljudske šole v Šentlipšu. Besednemu ustvarjalcu, kritiku in šolniku ob jubileju vse najboljše!

1. Florijan Dovjak trdi, da je Feliks Wieser ml. za posredovanje sanacijskega kredita prejel od Karla Kristofa iz Strug kot provizijo okna, ki so mu jih brezplačno montirali v njegovo hišo v Slovenjem Plajberku.

2. Ob opremljanju dvojezičnih otroških vrtcev naj bi si Feliks Wieser in Marjan Sturm za posredovanje naročil pri firmi Baustoffe Egger na račun otroških vrtcev uredila kopalnico zase.

3. S posredovanjem Feliksa Wieserja naj bi Tovarna celuloze „Obir“ od Janeza Wutteja-Luca, funkcionarja Zveze koroških partizanov, odkupila zemljišče po trikratni ceni dejanske vrednosti.

Ker ob tem ne gre samo za obtožbe proti posameznikom, ampak proti funkcionarjem slovenske narodne skupnosti, kar je slej ko prej politično ovrednoteno in meče slabo luč na centralno organizacijo, smo tudi javno dolžni pojasniti.

K prvi trditvi: Firma Karla Kristofa je imela v letu 1981 res finančne težave. Rešitve je iskala preko gospodarskega odbora ZSO in ne osebno s pomočjo Feliksa Wieserja. Kristof je Feliks Wieserju dne 22. 4. 81 res dobavil in montiral eno okno, kar pa mu je Feliks plačal po „zasoljeni“ ceni 6.500 šil. Vsa ostala okna mu je dobavila firma Kastler za skupno vsoto 83.182 šil. (Dokumenti: potrdilo o plačnem oknu Karlu Kristofu, račun firme Kastler).

K drugi trditvi: Firma Baustoffe Egger nikdar ni opremljala dvojezičnih otroških vrtcev Slovenskega šolskega društva, ki je vključeno v strešno organizacijo ZSO, vsi trije vrtci v Šentprimozu, Celovcu in Škofičah so bili opremljeni iz darilnih sredstev republike Slovenije. Feliks Wieser je nabavil kopalniško opremo 21. 9. 1979 pri celovski firmi Wauk in zanjo plačal 38.265,04 šilinga (dokumenti: izjava firme Baustoffe Egger, račun firme Wauk) – dr. Marjan Sturm nima lastnega stanovanja, zato si tudi ne bi mogel urediti sporne kopalnice, in je tudi kakršnokoli dokazovanje brezpredmetno.

Praznik narodnih skupin v Velikem Boristofu

Na Gradiščanskem se pripravljajo na „Praznik narodnih skupin“, ki bo od 15. do 17. maja. Z razstavami, branjem in glasbo (nastopata tudi skupini „Schmetterlinge“ in „Istranova“) bo predvsem hrvaška mladina krepila svojo samozavest.

K tretji trditvi:

Kupna pogodba med Janezom Wuttejem-Lucem in Tovarno celuloze „Obir“ je bila sklenjena 22. 5. 85 v Celovcu. Tovarna celuloze „Obir“ je odkupila zemljišče v Veselah po predhodni soglasnosti obeh družabnikov Slovenija-papirja in BABEG-a za 2.700.000 šilingov. Ceno so oblikovali po cenitvah s strani dipl. inž. Joh. Fausterja iz Velikovca, ki je ocenil zemljišče v vrednosti od 380 do 450 šil. za m² ter gradbenega podjetja Schieher iz Sinče vasi, ki je ocenilo obstoječe objekte v vrednosti 1.254.000 šilingov. V skupni vsoti zneso kvadratni meter zemljišča le 283 šilingov, kar je precej nižja cena od ocenjene vrednosti. (dokumenti: zapisnik sklepa o odkupu, cenitvi, kupoprodajna pogodba, družabniški sklep).

Večina boroveljskih zadrušnikov je že leta opozarjala, da s poslovanjem nekaj ni v redu. Že pred dvema leti se je o tem šušljalo, toda na to se odgovorni niso ozirali. Celu na občnem zboru ZSZ v Celovcu spomladi 1986 so nekateri vodilni funkcionarji ZSZ vse bolj glasno opozorila skušali utišati s stavki: ne delajmo panike, ne delajmo politike! Zadrudniki in odborniki Kuhar Peter, Lipej Kolenik, Marko Wieser, Feliks Wieser in drugi so opozarjali na katastrofo.

Marjan Sturm je v imenu ZSO tedaj dejal: „Opozorilo zaradi Borovelj je opravičeno. Nekateri (navedel je konkretna imena, op. p.) so dolgo hoteli zatuskati boroveljski problem. Govorice okrog Borovelj škodujejo vsemu združnemu sistemu. Razčistiti je treba, zakaj bi trpel ogled vseh posojilnic!“

Bil je grobo zavrnjen.

Pa vendar sta Wieser in Sturm še naprej zastopala stališče, da je treba stvari primerno razčistiti. V uvodnem delu svojega „sporočila“ jima Florijan Dovjak to tudi očita.

Je podtikanje torej maščevanje? Samo njegovo? Ne stojijo za zavoso še drugi, morda celo nekateri krogi? Naj se zavosa odgrne!

Pomožnega receptorja (moškega ali ženske)

sprejememo v delovno razmerje od 15. maja do 30. septembra 1987. Znanje jezikov: slovensko, nemško, angleško. Hotel Obir, Železna Kapla
Tel.: 0 42 38/381

Občinska seja v Žitari vasi: Še naprej rovarijo proti dvojezičnosti

Konec prejšnjega tedna sta bili v Železni Kapli in Žitari vasi občinski seji, ki sta – sodeč po napovedanem dnevnem redu – obetali živahno razpravo, saj je v Železni Kapli EL vložila zahtevo po dvojezičnosti kažipotov in krajevnih napisov v občini, v Žitari vasi pa je VP zahtevala, da smejo v ljudsko šolo novinarji samo s privoljenjem občine. Medtem ko je v Železni Kapli župan Haller že pred sejo pedlagal odbornikom EL, naj svoji zahtevi preložijo na dnevni red naslednje seje – medtem pa hoče še razgovor z EL in KP (s tem sta odbornika EL soglašala), pa je zahteva VP v Žitari vasi ostala na dnevnem redu.

Odbornica VP Altersbergerjeva je zagovarjala zahtevo frakcije z argumentom, da „menda sedanja praksa povzroča prekanje in težave, ker menda ravnatelj Kukovica vedno ne upošteva predpisov s strani Deželne šolskega sveta. V isti sapi pa je morala že kar sama priznati, da formulacija s strani Deželne šolskega sveta ni preveč jasna. Župan Posod (SP) pa ji je že kar na samem začetku pridno ministriral in izjavil le to, da „mora tudi v šoli vladati red!“

Odborniki žitajske Enotne liste Urh, Hribernik in Petek so opozarjali na to, da obiski novinarjev med poukom dejansko lahko pomenijo le poseg v pedagoške koncepte ter da je za to plat pristojen Deželni šolski svet, ne pa občina. Opozorili so, da so ob takih obiskih na šoli prisostvovali večkrat tudi nadzorniki sami, kar pomeni, da so bili v soglasju s šolskimi oblastmi. Odborniki EL so nadalje jasno ugotovili, da gre tudi pri tej zahtevi VP le za načelno rovarjenje proti vsemu slovenskemu oz. dvojezičnemu v občini, ter za blatenje ravnatelja Kukovice. Kot povzetek celotne razprave o dvojezičnosti v Žitari vasi – ki je v zadnjih letih doživela svoje viške z odstranitvijo dvojezičnih napisov v šoli, v hudih napadih proti ravnatelju in drugim slovenskim aktivistom v občini – pa je Tinej Hribernik še ugotovil: „Če bi k tem vprašanjem pristopili tolerantno od vsega

Bab'ce modernih cajtov

Vedno nas bo manj! Ženske se vedno bolj branimo naraščajo. Hodile smo leta in leta v šole, se učile, končno imamo delovno mesto, katero pa izgubimo, ko moramo zaradi otrok ostati doma. Zakaj smo se v službi sploh trudile, če pa smo po letih, ko hočemo spet v službeno razmerje, zgubile zvezo in se je vlak odpeljal brez nas?

Moramo pa upoštevati tudi razmerje doma. Moški so še vedno preveč moški, da bi nam pomagali pri negi in vzgoji otrok. Smejočega se in sitega otroka še vsak dedec rad vzame v naročje, če pa je plenica polna ali pa je treba ponoči vstati, pa so ljubeči očetje zelo redko na mestu. Te dobre duše drugega spola so še v mestu redke, kaj šele na podeželju. So že prelepe take noči, kadar veš, da ti ni treba vstati, ker se „ustvarjalec“ sam briga za svoj zarod.

Toda samo skrb in delo ne zadržita nekaterih moških kolegic od debelega trebuščka. Kako lepi so ti moderni časi, ko imamo vsaka svoje stanovanje, dovolj prostega časa za svoje konjičke (uj, koliko jih imamo!), za prijatelje in prijateljice, ničesar se nam ni treba odreči, kar se nam zdi ravno zanimivo ali mikavno...

Predmet zase so seveda samovzgojajoče ženske, katerih bo vedno več. Korošice pa smo tu že leta zelo emancipirane, saj smo na tem poočju na prvem mestu avstrijske statistike. To situacijo morem orisati samo z enim samim savkom: „Joj, ljubimo vas, drage babice!“

-mjevža

začetka, bi danes ne bilo treba več razpravljati o nastali nestrpnosti napram slovenski manjšini v občini. Tako pa smo v situaciji, da se moramo še vedno boriti za to, kar bi morala tudi avstrijska država po svoji ustavi že zdavnaj uresničiti.“

Župan Posod pa se je tem izvajanjem protivil le s trmastim vztrajanjem na tem, da mora pač občinsko predstojništvo vedeti, kdo gre v šolo, pri tem pa se je skliceval na neko „večino v občini, ki tega noče več trpeti.“ Altersbergerjeva pa je pravtako ob očitnem pomanjkanju resničnih argumentov zahtevala od Slovencev le to, da naj sedejo s koroškim Heimatdienstom za isto mizo. Tudi argumentom odbornikov EL, da se novinarji, ki pač prihajajo tudi v žitajsko šolo, hočejo pač sami prepričati o dejanskem stanju dvojezičnega šolstva ter da to ni nikakršno škodljivo ravnanje, troedini odborniki SP, VP in FP niso znali ugovarjati. Rezime: proti glasovom EL so sklenili zatevo VP. – Ob tem pa opazovalec nehoti primerja šolo na Žihpoljah, kamor tako vestno romajo deželni politiki, ministrica Hawlickova in minister Neisser. Tam pa je župan iz vrst VP, ki pa še nikoli ni zahteval sklepa o kakem takem predlogu...

Poleg tega je žitajski občinski svet sklenil, da bo občina pristopila v društvo „Votline v Obirju“, da bodo v Ženeškem jezeru vsadili posebno vrsto rib, ki naj bi skrbele za čistočo, soglasno pa so sprejeli tudi letni zaključni račun občine za leto 1986. Tudi občinski odborniki v Železni Kapli so soglasno sprejeli zaključni račun s sklepom, da bo občina sopspevala k izgradnji ceste do športnega igrišča.

Otvoritev dobrolske zadruga

Jutri, 9. maja bodo v Dobrli vasi (Bahnstr. 57) na novo odprli slovensko kmečko-gospodarsko zadrugo. In sicer se bo otvoritev začela ob 12. uri, poleg slavnostnih govornikov pa bodo nastopili tudi slovenski pevski zbori iz okolice Dobrle vasi.

Vsekakor pomeni ponovna otvoritev kmečko-gospodarske zadruga v Dobrli vasi važen korak v razvoju te ustanove, pomeni dosežek za vse prizadevne domačine, tako da jo velja tudi pozdraviti s čim večjo udeležbo. Toliko pa tudi že lahko najavimo: v okviru otvoritvene slovesnosti bo za udeležence tudi veliko zbranje in verjemite: organizatorji so pripravili lepe nagrade.

Pismo bralca

Čem priporočilo župnika?

Z velikim začudenjem sem v zadnji številki „Našega tednika“, v članku o študentskem domu Korotan bral, da je prošnje za sprejem treba nasloviti na vodstvo doma najboljše kar „s priporočilom domačega župnika ali veroučitelja“. Seveda mi je znano, da je lastnik doma Družba Sv. Mohorja v Celovcu, kljub temu pa sem bil doslej zmeraj mnenja, da se pojmuje dom Korotan sam v prvi vrsti kot neke vrste vseslovenski narodni dom, ki naj bi zbiral vse slovenske študente, ne glede na njihov svetovni nazor.

Za osebni razvoj odraslih ljudi in za pravo uresničitev krščanskih načel more biti plodovit le odprt odnos do drugače mislečih – ne pa nekakšen polovičarski protekcionizem.

(Jože Picej, študent iz Šmihela)

Karavanski predor Najtrša bližnjica v Evropi

V lanskem avgustu so pričeli drugi prebijati Karavanke. Leta 1902 za železnico, lani za cesto, Gradnja nove bližnjice skozi Karavanke je zaradi specifičnih geoloških razmer ena najzahtevnejših predorskih gradenj v Evropi, zato graditelji starega časa vzbujajo še več spoštovanja. Za prebitje gore so potrebovali slaba tri leta, njihovi nasledniki ga ne bodo nič manj. Cena za to je bila visoka.

Med gradnjami vseh predorov alpskih železnic je zahteval največ življenj. Priprave na gradnjo so vključevale tudi pokopališče na obeh straneh Karavank.

Pri novem napadu so Karavanke seveda veliko bolj nemočne kot pred desetletji. Množico so zamenjali stroji. Nekoč se je zlilo na majhno Hru-

le malo ljudi. Delo poteka v treh izmenah, v eni izmeni pa je v samem predoru dvajset delavcev. Po dogovoru z njimi delajo tudi dva predelavca in delovodja avstrijske firme.

Gradbišče je zaokrožena gradbena celota. Sestavni deli so tudi kompresorska, vodna in elektroenergetska postaja, delavnice za vzdrževanje mehanizacije, prezračevalna postaja (zrak dovajajo po posebni plastični cevi s premerom 2,5 metra) in postaja za metanometrijo, za katero prav tako kot za miniranje skrbijo delavci Geološkega zavoda Ljubljana. Poleg delavcev za nadzor delo stalno spremlja tudi varnostni inženir.

Geološki zavod je s predorom povezan že od leta 1978, ko je na Kladjah nad Dovjem njegova vrtalna skupina pričela z raziskavami plasti Karavank. Geološke razmere pa so pri delu celo slabše, kot so pričakovali na osnovi geoloških raziskav, kar najbrž govori o tem, da je bilo vrtin premalo. Tako so graditelji računali, da bo v začetku le 305 metrov pobočnega gruščja, bilo pa ga je 334 metrov, v katerem je zaradi sipkega materiala

napredovanje zelo počasno. Na prvi pogled 29 metrov ne pomeni nič, pri takem delu pa zelo veliko. Zaradi slabšega terena, dosti težav pa jim je povzročila tudi huda zima (zlasti zaradi zamrzovanja vode pri brizganju betona), delo poteka počasneje, kot je bilo predvideno.

Veliko zanimanje za gradnjo

Na prelomnici gruščja in skale so tudi prvič naleteli na vodo, ki so jo sicer pričakovali, vendar ne tako zgodaj in toliko (od 100 do 150 litrov na sekundo). Ta čas potekajo dela (prišli so dobrih 700 metrov daleč) v zdrobljeni dolomitni coni, ki naj bi bila dolga deset metrov, po 70 metrih pa je še ni bilo konec. Vdora metana še niso zaznali, več pa ga pričakujejo pri 900 metrih. Tam naj bi se pričelo metansko območje, v katerem bodo delali dve leti. Zaradi geoloških razmer, metana in vode bo delo na naši strani predora dosti težje kot na avstrijski, ki bo sicer daljša.

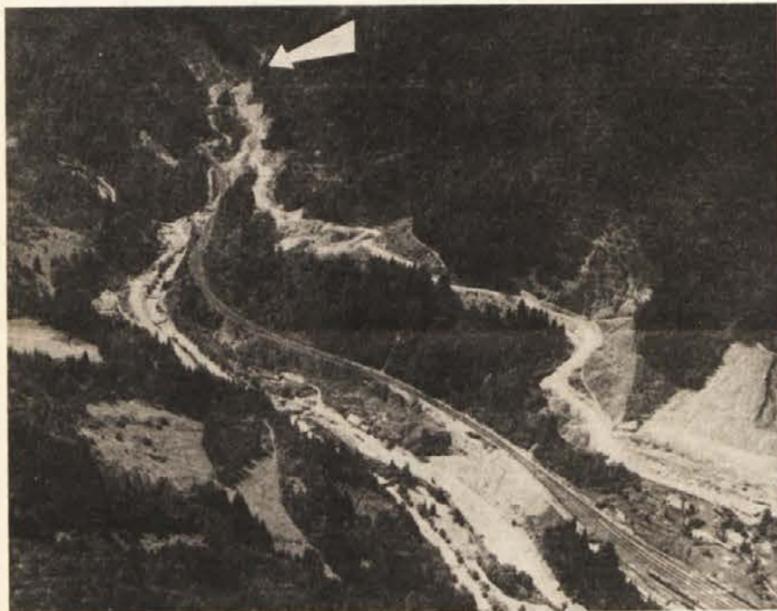
V prvi etapi bodo zgradili zahodno predorsko cev ter okoli 50 metrov vzhodne cevi, nad katerima bodo zgradili portalno zgradbo. Izkop poteka v dveh delih. V kaloti (zgornji del), ki ji po 60, 70 metrih sledi še spodnji del. V prihodnji zimi se bo začelo polaganje izolacije in nato betoniranje notranjega plašča. Delo poteka po tako imenovani novi avstrijski metodi, ki so jo v Avstriji, kjer so gradili veliko predorov zlasti v šestdesetih, sedemdesetih letih, izoblikovali po izkušnjah. Ta metoda obsega cel sistem podpornih ukrepov (brizgani beton, sidra, tunnelski lok, armaturne mreže), s katerim v hribini ustvarijo obok, ki nosi samega sebe. S tem tudi dosežejo, da je odprt ves profil in zato možen transport s težko mehanizacijo. Napredovanje je pri takem načinu dela dosti smotrnejše in varnejše kot pri dotlej uporabljenih načinih. Smer v predoru kontrolirajo s petimi laserji. Dva sta v spodnjem delu predora, trije pa v kaloti. Površina izkopa znaša od 89 do 100 kvadratnih metrov. V višino enajst, v najširšem delu pa dvanajst metrov. Ves material iz predora bodo porabili za nasip za obmejno plato.

Gradnja predora budi veliko zanimanja. Za graditelje ga je celo preveč, saj jih ovira pri delu. Bojijo se tudi, da bi se zgodila nesreča. Prostor je utešnjen, v njem je dosti strojev, hrupa, že sicer slaba vidljivost je še slabša zlasti pri brizganju betona. Obiskom se seveda ne morejo povsem izogniti, zato pa so zanje uvedli poseben urnik. Strojovnjaki raznih področij si lahko delo v predoru ogledajo ob četrtkih, ostali pa le v sejni sobi z videonapravami. Zaradi velikega zanimanja so oblikovali tudi geotehnični svet, ki ga sestavljajo strokovnjaki z več jugoslovanskih fakultet, njegovi člani pa lahko tudi predlagajo spremembe oziroma racionalizacijo dela.

Začetek del na avstrijski strani je bil predviden za letošnjo pomlad. Nadaljevanje že pred leti začetih del so prepustili skupini podjetij, ki je končala vrtanje predora Oswaldiberg pri Beljaku. Graditelji naj bi si v novi poti skozi Karavanke segli v roke v zimi 1989/90, po sklepu meddržavne komisije za karavanski predor pa bo promet skoznj stekel 1. junija 1991.

Vlasta Felc

Karavanski predor bo dolg 7864 metrov, od tega 3449 metrov na jugoslovanski strani. Avstrijska stran je za 950 metrov daljša, vendar poteka v geološko mnogo ugodnejših razmerah. Predračunska vrednost jugoslovanskega dela predora – investitorica je skupnost za ceste Slovenije – je znašala 60,103 milijarde dinarjev. Evropska investicijska banka je zanj odobrila 2, 53 milijona ecujev (danes okoli 32 milijonov ameriških dolarjev) posojila, ostalo pa bo prispevalo slovensko cestno gospodarstvo.

Medtem ko je gradnja karavanskega cestnega predora na jugoslovanski strani v polnem teku že od lanskega leta, je bil začetek del na avstrijski strani (ki jo kaže slika) predviden za letošnjo pomlad. Ponatiskujemo članek, ki je bil o predoru in njegovi gradnji 18. aprila objavljen v ljubljanskem Delu – op. ured.

šico zaradi tunela 3500 ljudi, danes jih je komaj nekaj več kot 200. Namesto nekdanjega človeškega mravljišča je videti le nekaj podolgovatih stavb. Sicer pa je gradbišče pod robom magistralne ceste na Belem polju pri Hrušici videti mirno, vse teče po ustaljenem, neprekinjenem redu. Noč in dan. O tem sta pripovedovala Milan Črepinšek, vodja projekta predor Karavank pri izvajalcu del Slovenija ceste Tehnika Ljubljana, in Tone Marinko, vodja nadzora pri Združenih cestnih podjetjih Slovenije, DO Inženiring za nizke gradnje, projekt Karavank.

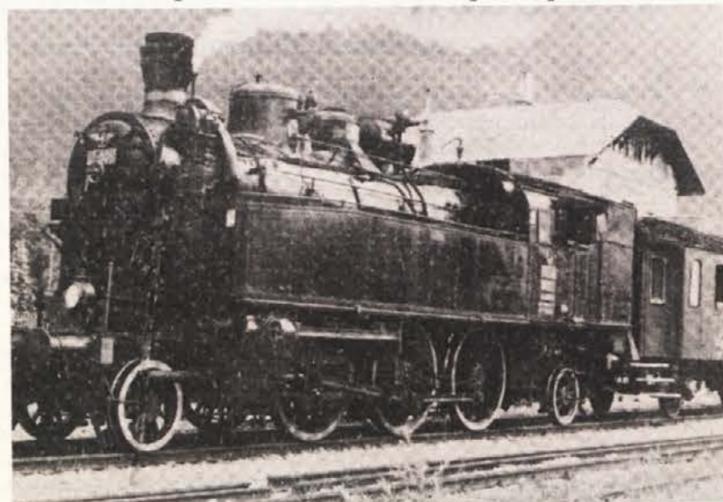
Pripravljalna zemeljska dela so se pričela v lanskem januarju (prva sicer že leta 1979, leta 1982 pa so jih zato, ker naložba ni bila finančno pokrita, prekinili), uradni pričetek gradbenih del pa 12. avgusta. Izvajalca del sta SCT ter avstrijski del zahodnonemške gradbene družbe Pohensky-Zöllner. Medtem ko so si sosedje pri gradnji predorov nabrali že veliko izkušenj, je bil za SCT tunel popolnoma nov izziv.

Delo v treh izmenah

Železniški predor so gradili Slovenci, Hrvatje, Bosanci, Srbi, Makedonci, Slovaki, Romuni, Čehi, Poljaki, Italijani, Avstrijci, Nemci in morda še kdo, cestnega pa poleg Slovencev grade predvsem Hrvati iz Medjimurja in Bosanci. Večina je mlada, izbrali pa so take ki znajo uporabljati več strojev, kajti v utešnjenem prostoru je lahko naenkrat

Boris Mikoš, vodja projekta Karavank pri Združenih cestnih podjetjih Slovenije: „Za gradnjo druge etape pričakuje Jugoslavija ponovno pomoč Evropske gospodarske skupnosti v okviru drugega finančnega protokola, s katerim naj bi EGS namenila Jugoslaviji večja sredstva za modernizacijo transjugoslovanske ceste in železniške proge Jesenice-Beograd-Gevgelija. V tem okviru slovensko cestno gospodarstvo pričakuje kredit v vrednosti 35 milijonov ecujev, kar je okoli 40 milijonov ameriških dolarjev. Projekti za II. etapo gradnje, za elektrostrojno opremo in portalno zgradbo so končani. V Jugoslaviji bodo revidirani in nostrificirani letos, tako da bo prihodnja pomlad možno razpisati licitacijo za dobavo in montažo elektrostrojne opreme. Za Karavanski predor v gospodarskih krogih v Srednji Evropi vlada veliko zanimanje, zato pričakujemo, da bo jugoslovanska zahteva za pomoč Evropske investicijske banke pri gradnji tudi sprejeta. To bi olajšalo tudi izpolnitev načrta skupnosti za ceste, da hkrati s predorom zgradi tudi obvozno avtocesto mimo Jesenic vsaj do Vrbe.“

Vožnja s posebnim vlakom v počastitev železniških jubilejev

Kakor smo že poročali, čaka ljubitelje železniške romantike ter sopihanja in piskanja starih lokomotiv v soboto 23. maja posebno doživetje. V sodelovanju med Avstrijsko-jugoslovanskim društvom ter železniškima direktijama v Beljaku in Ljubljani bo omenjenega dne iz Beljaka v Kanal ob Soči in nazaj vozil posebni vlak „Soča/Isonzo“. Vlak, ki ga bodo sestavljale starodavne garniture, bo na tej progi skozi romantično pokrajino, ki ji v Srednji Evropi ni para, prevozil 26 mostov in viaduktov ter 27 predorov.

Vožnja bo tekla iz Beljaka preko Diče vasi, Štebna in Bač do Področice, od tam skozi 8 km dolgi predor na Jesenice, dalje na Bled in v Bohinjsko Bistrico, skozi 6 km dolgi bohinjski predor do Podbrda in od tam dalje preko Hudejžne, Grahova in Mostu na Soči do Kanala.

Na postaji Kanal bodo udeležencem vožnje priredili „velik sprejem“: mladina v narodnih nošah jim bo po stari slovenski šegi ponudila v pozdrav kruha in soli, igrala bo godba itd., po kosilu bo vse do dohoda vlaka sledil pester kulturni spored.

Posebni vlak „Soča/Isonzo“ bo vozil v dveh delih:

1. del: odhod ob 6.45 uri z glavne postaje Beljak, povratek v Beljak ob 20.00 uri;

2. del: odhod ob 7.00 uri z glavne postaje Beljak, povratek v Beljak ob 20.25 uri (2. del vlaka bo vozil samo ob zadostnem številu prijav).

Možnost pristopa (in na povratku izstopa) bo tudi na postajah Področica in Bače.

Prijave z nakupom vozovnic v predprodaji so možne do 18. maja pri Avstrijsko-jugoslovanskem društvu, 9021 Celovec, poštni predal 221, telefon 0 42 22/30 593 (Pressl) ali pri agenciji Cartrans, 9020 Celovec, Pavličeva 5-7.

CENA: odrasli 450 šilingov, otroci do 10. leta starosti pa 300 šilingov. V teh cenah je zajeto: kosilo, popoldanski spored in brošura z opisom proge.

Vožnja posebnega vlaka „Soča/Isonzo“ bo v okviru letošnjih proslav 150-letnice Avstrijskih železič posebej posvečena 80-letnici karavanske in bohinjske železniške proge.

„Brazilski teden“ na Koroškem

Med ponedeljkom 11. 5. in petkom 22. 5. bodo na Koroškem številne prireditve, ki naj bi povečale razumevanje za in razmišljanje o južnoameriški državi Braziliji. Brazilija je ena najbolj zadolženih držav v razvoju in je iz tega razloga v zadnjem času napovedala, da bo prekinila z vračanjem dolgov. ÖIE (Avstrijska informacijska služba za razvojno politiko), katoliške organizacije skupaj z drugimi organizacijami prirejajo „Brazilski teden“, ki obsega naslednje točke:

- Razstava fotografij „Brazilija – zgodovina zatiranja in upora“, od 11. 5. do 22. 5. v Trgovski akademiji II (HAK II, Kumpfgasse) v Celovcu;
- ponedeljek, 11. 5. ob 19. uri otvoritvena maša (kapucinska cerkev, Celovec); 20.00 – diskusija „Cerkev in pomoč za razvoj“;
- sredo, 13. 5. ob 20. uri gledališče Maandokaru, mladinski center Siebenhügel, Celovec;
- četrtek, 14. 5. ob 15. uri – otroška veselica, mladinski center Siebenhügel; ob 20. uri – Brazilski film, nato

diskusija, mladinski center KSJ, Benediktinski trg;

- petek, 15. 5. ob 20. uri – brazilska veselica, koncert skupine Matogrosso, menza (bivši Uni-club);

- petek, 15. 5. ob 20. uri – v Beljaku bere Saliha Scheinhardt iz knjig: „Drei Zypressen“, „Frauen, die sterben, ohne daß sie gelebt hätten“, „Und die Frauen weinten Blut“; kraj: Freihausgasse 15, Beljak.

- sobota 16. 5. ob 20. uri – koncert skupine Matogrosso v Greifenburgu;
- nedelja, 17. 5., 20. uri – koncert skupine Matogrosso v Brežah.

Vojaški spomeniki

Ko je dr. Anton Pelinka pred kratkim na Koroškem govoril o nepremagani preteklosti Avstrije, se je obregnil tudi ob avstrijske vojaške spomenike.

Taki spomeniki stojijo na številnih trgih avstrijskih vasi in mest. Dostikrat na njih še beremo napis „Unseren Helden“ (Našim junakom) kot da ne bi bilo zmage nad nemškim nacizmom, kot da ne bi bilo treba vklepati v kamen, da so avstrijski državljani bili v napačnih uniformah, se borili na napačni strani in padli za napačne cilje. Takšni spomeniki so najboljši dokaz, kako površno se je Avstrija otresla sledov in madežev nacizma.

To pa še bolj potrjuje dejstvo, da v številnih krajih pristojni sploh niso bili pripravljani na spomenike pripisati žrtev nacizma, oz. so zavračali ideje za postavitev takih spomenikov.

Tega se moramo še posebej spominjati v teh dneh, ko obhajamo obletnico vojaške zmage nad fašizmom.

Marise Grenier iz Kanade

išče družino na Koroškem, ki bi jo v naslednjem šolskem letu sprejela v svoj družinski krog. Marise Grenier je ena izmed 66 mladih ljudi, ki pridejo v naslednjem šolskem letu v Avstrijo, da bi spoznali tukajšnji način življenja in kulturo. Družina, ki jo sprejme za eno leto, naj ima predvsem razumevanje za mlade ljudi, poseben komfort ni potreben.

Marise Grenier je doma v provinci Quebec, stara je 18 let, ima tri starejše sestre; je veselega, prijaznega značaja, se dobro uči in je aktivna in odkrita. Rada se športno udejstvuje, ljubi knjige in glasbo.

Bi radi sprejeli Mariso v krog svoje družine? Ali poznate družino, ki bi jo rada sprejela? Več zveste pri organizaciji AFS (Austauschprogramme für soziales und interkulturelles Lernen, Maria-Theresien-Straße 9, 1090 Dunaj) ali pri Hilde Fanta, 9020 Celovec, Anzengruberstr. 44/2/2/5 (tel.: 0 42 22/219032).

Janko Malle

Duhovni mozaik slovenske kulture je bogatejši

(Tajniško poročilo na občnem zboru SPZ 27. 3. 1987)

Čprav ugotovljamo, da naša dežela, ki ji plačujemo davke, ne ceni naše drugačnosti in za razvoj te ne sprošča primernih sredstev, pa smo kljub temu priča nekaterim pozitivnim premikom v avstrijskem javnem mnenju o fiziognomiji naše narodne skupnosti. Zato na ravnanje, ki ga občutimo proti naši prisotnosti na Koroškem, ne bi smeli odgovarjati z umiki v svoja „čista slovenska zaledja“, kjer bi v svoji narodni intimni sferi objokovali, kako so nam razvrednotili naše zgodovinske izkušnje. Nasprotno: z nekoliko več samozavestne predrznosti bo treba napolniti naš zgodovinski spomin, da se bomo lažje in pogumneje s svojo drugačnostjo odpirali sosednemu narodu in avstrijskemu prostoru. Smo pri problemu, v koliki meri je naše kulturno delo prepojeno z narodno-političnimi težnjami in kako skušamo na vseh področjih narodnega življenja ustvarjati pogoje za solidarnostne učinke v večinskem narodu. Predvsem izkušnje zadnjih mesecev, ko se v primeru dvojezičnega šolstva uspešno ustvarja javno mnenje proti politiki narodnostnega ločevanja v vsej avstrijski družbi, so nas vspodbudile in okrepile v prepričanju, da lahko v današnji reaktualizaciji manjšinskega in narodnostnega vprašanja z našimi kulturnimi hotenji izražamo in uveljavljamo svojo narodno identiteto v širšem avstrijskem prostoru. To je za nas obetavna pot, da ustvarimo čim bolj mnogovrstno in zato duhovno bogato in prijetno okolje v naši deželi.

Konkreten izraz naše kulturne politike, ki se odpira avstrijskemu prostoru, je sodelovanje v okviru

delovne skupnosti „ARGE-REGION KULTUR“, združenju raznih kulturnih iniciativ iz vse Avstrije. Vse vključene iniciative so se obvezale, da bodo naša slovenska koroška kulturna hotenja v okviru svojih organizacijskih struktur predstavila nemškogovoreči avstrijski javnosti. V tem smislu že potekajo kulturno-informativne prireditve o koroških Slovencih po vseh avstrijskih deželah.

Kažipoti z naše strani so usmerjeni, da bi nas avstrijski sodeželani dojeli kot zgoščeno in nepogresljivo sestavino avstrijske družbe in nas kot take tudi obravnavali v času, ko nam na drugi strani oblasti pod pritiskom nemškonalionalnih sil izpodkopavajo tla pod nogami. Januarska dunajska demonstracija je le dokazala, da z narodno enotnostjo naraščajo tudi naše eksistenčne energije, z njimi pa narašča pripravljenost za dejavno solidarnost nemškogovorečih sodeželanov z našimi težnjami.

Veliko je torej odvisno od tega, kako funkcionira komunikacija v vrstah koroških Slovencev, kako funkcionira dogovarjanje med slovenskimi organizacijami, v tem primeru v prvi vrsti med Krščansko kulturno zvezo in Slovensko prosvetno zvezo. Odnosi med njima so se v zadnjih letih znatno izboljšali predvsem na tistih področjih, kjer smo skupno skrbeli za strokovno pomoč našemu kulturnemu delu. Potruditi se moramo, da bo temu sledil še dialog o vsebinskih pogledih na naše kulturno ustvarjanje, če hočemo kulturo razvijati v duhovno-ustvarjalnem smislu. Nimamo samo dveh kulturnih obrazov zato, ker imamo dve kulturni

organizaciji. Duhovni mozaik slovenske kulture je bogatejši, to bogastvo pa lahko izpričujemo le s polno duhovno svobodo in le z njo lahko ustvarjamo idejno in duhovno podobo slovenske narodne skupnosti in slovenskega naroda. Ta duhovni mozaik naše kulture naj bo prisoten povsod tam, kjer želimo tudi organizacijsko poenotiti slovenske prosvetne in kulturne strukture na Koroškem.

Ob vseh teh nakazanih problemih smo se v zadnjih letih ustavili še pri nedorečeni razpravi o vlogi SPZ kot centrale v odnosu do društev. Kako okrepiti delo v bazi, kaj lahko centrala stori? Izkušnje kažejo, da pri tem povezovanju nekaj šepa. Ustalila se je tradicionalna praksa, da društva pričakujejo od osrednjih kulturnih organizacij finančno pomoč (redne letne podpore, honorarje za zborovodje, režiserje, kritike vozniških stroškov idr.); strokovno pomoč (posredovanje iz SRS, sugestije idr.); servisne storitve (notno, glasbeno gradivo, gledališke tekste, filme, filmski projektor, tehnično pomoč pri pripravah za razna vabila, prošnje in druge tekste, fotokopiranje, organizacijska pomoč in nasveti za pripravljane prireditve, posredovanje gostovanj, izdaja kaset in plošč, izdaja knjig nega daru, oprema društvenih prostorov, obveščanje javnosti idr.); prisotnost na društvenih prireditvah in stike z društvi; poleg tega organizira SPZ vrsto samostojnih manifestacij in narodnopolitičnega dela, obnem pa je SPZ odgovorna tudi za razvoj novih oblik in vsebin kulturnega dela.

Neaktivnost nekaterih prosvetnih društev in nizek nivo nekaterih kulturnih dejavnosti je izzvalo v naših vrstah razmišljanja, kakšno vlogo ob tem vprašanju igra SPZ kot osrednja kulturna organizacija. Za usih narodne in kulturne zavesti smo soodgovorni, zato gledam na funkcionalno vlogo vsestransko mobilne kulturne organizacije tako z vidika

kvalitativnega izboljšanja servisnih storitev kot tudi – in tega nikakor ne bi smeli zanemarjati – iz vidika večje zavzetosti za duhovno-usmerjevalno delo v naši kulturi. Če bomo eno od drugega ločevali, bomo ali dobri uslužbenci duhovno plitvih kulturnih ponudb ali pa brezvezni apologeti brez poslušalca za praktične potrebe naših ljudi v kulturnih društvih.

Številčnost in kvaliteta sta pojma, s katerima se srečujemo v naših dejavnostih. Vsako prosvetno društvo in vsaka kulturna iniciativa sta za nas bistvene važnosti neglede na kakovostno raven. Toda brez težnje po izboljšanju bo naša kultura zapisana

životarjenju. Želimo tekmovati z ostalimi narodi z duhovno ustvarjalnostjo, to je merilo za naše kulturno delo.

Zato mislim, da je težišče našega dela treba usmeriti v sledeče dejavnosti:

- več duhovnega in idejnousmerjevalnega dela SPZ
- večja skrb za doraščajočo mladino
- večja skrb za kvaliteto vseh oblik kulturnega delovanja
- več pozornosti in načrtnega sodelovanja z osrednjim slovenskim in z avstrijskim kulturnim prostorom
- okrepitev prosvetnih društev v vseh panogah kulturnega dela.

Koroško šolsko vprašanje na dunajskem simpoziju o manjšinski problematiki

Študentsko zastopstvo dunajske univerzitetne fakultete za duhovne vede prireja 8. in 9. maja v dunajskem domu Alberta Schweitzerja poseben simpozij o koroškem šolskem vprašanju in o drugih vidikih manjšinske problematike. Simpozij bo obsegal referate strokovnjakov, delovne krožke in kulturni spored.

● V petek 8. maja se bodo od 14. ure naprej vrstila naslednja predavanja: dr. Marjan Sturm (tajnik ZSO) bo govoril o zgodovinskih koreninah manjšinskega spora; prof. dr. Horst Seidler (inštitut za humano biologijo Dunaj) bo predaval na temo „Česar v Avstriji nečemo videti – preganjanje Slovencev za časa nacizma“; prof. dr. Peter Gstettner (celovška univerza) bo orisal koroški jezikovni spor; univ. asist. dr. Hannes Tretter (pravna fakulteta dunajske univerze) bo obdelal ustavnopravno plat manjšinskošolskega spora; Teodor Domej (Slovenski znanstveni inštitut v Celovcu) pa bo prikazal aktualni šolski spor okoli dvojezične šole na južnem Koroškem.

● V soboto 9. maja bodo od 10. ure naprej na sporedu kratki referati in delovni krožki: Socialna kultura in jezikovna politika (doc. dr. Gero Fischer); Šolska politika kot politična varianta

celotnega manjšinskega spora (dr. Mirko Messner); KHD in FPÖ ter njuna vloga v manjšinskem sporu (dr. Marjan Sturm, Andreas Pittler/Dokumentacijski arhiv avstrijskega odpora); Predlogi manjšine za reformo dvojezične šole na Koroškem (univ. asist. dr. Vladimir Wakounig); Poročanje medijev o manjšinskem sporu (Koroška, Avstrija, inozemstvo); Informacija in dokumentacija – šolski listi v bazični demokraciji (Ludwig Gratzler); Politika na bazi in njeni sociopolitični dejavniki (doc. dr. Roland Girtler); Pravica in dolžnost od upora v demokratični pravni državi (prof. dr. Gerald Luf); Socioekonomski položaj slovenske manjšine (dr. Albert F. Reiterer); Poročilo skupine šolarjev o izkušnjah v okviru izmenjave šolarjev na dvojezičnem območju Južne Koroške aprila 1987; Narodno vprašanje in manjšinski spor (dr. Jože Messner); Kulturna politika in folklorizem (dr. Janko Malle).

Predavanjem in delovnim krožkom bo sledil kulturni spored, ki ga bodo med drugimi oblikovali Lukas Resetarits, I. Stangl, Kaktus in Jani Oswald. V okviru simpozija bodo pokazali tudi videoposnetke o manjšinski problematiki, votivkino pa bo za to priložnost že v četrtek 7. maja (ob 14.00 in 15.30 uri) ponovno predvajal film „Kärntner Heimatfilm“ (Rudi Palla – Janko Messner) ter „Stinjakke čizme – Und damit tanzen sie noch immer“ (M. Rader – M. Stoits). Pokroviteljstvo nad prireditvijo ima bivši minister za pouk, umetnost in šport dr. Herbert Moritz.

RADIO-TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

Petek, 8. 5.: 9.00 Poročila – 9.05 Živ živalski svet – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska oddaja – 10.30 Film – 12.00 Poročila in ozadja – 13.00 Poročila – 16.05 Otroška oddaja – 17.05 Risanka – 17.30 Šest prstov na roki – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Nepojasnjeni kriminalni primeri – 21.15 Modna revija – 21.25 Benny Hill, oddaja angleškega komika – 21.50 Šport – 22.40 Slike in objekti Daniela Spoerrija.

Sobota, 9. 5.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Charli Chan: Skoraj popoln alibi, ameriški film – 12.00 Nočni studio – 13.00 Poročila – 14.25 Njen prvi zmek, avstrijski film – 16.00 Ostržek – 16.25 Okoli sveta – 17.05 Risanje, slikanje in oblikovanje – 17.30 Odkritja in iznajdbe – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Tedenski pregled sporeda – 18.25 Veselo v soboto – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Šport – 20.15 Belo-modre zgodbe – 21.00 Pesem Evrovizije, prenos tekmovanja iz Belgije – 23.30 Benny Hill, oddaja angleškega komika – 23.55 Poročila.

Nedelja, 10. 5.: 11.00 Pogovor z novinarji – 14.20 Borim se za svojega otroka, avstralski film – 15.45 Risanka – 16.10 Lutkovna oddaja – 16.35 Na pomoč, materinski dan – 17.00 Pravljica o lažnem princu – 17.30 Helmi, prometna vzgoja otrok – 17.35 Lastovka, jež in polž – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Poglej in uganj – 18.30 Mi, družinska oddaja – 18.50 Loto, žrebanje – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Šport – 20.15 Italijanka v Alžiru, opera – 22.45 Z dinamitom in pobožnimi izreki, ameriški film.

Ponedeljek, 11. 5.: 9.00 Poročila – 9.05 Živ živalski svet – 9.30 Francoska kuhinja – 10.00 Šolska oddaja – 10.30 Njen prvi zmek, avstrijski film – 12.05 Steklarska umetnost – 12.15 Galapagos, grozljivi raj – 13.00 Poročila – 16.05 Risanka – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Walt Disneyjeve risanke – 17.30 Zgodbe iz Floride – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Miami Vice – 22.00 Nekoč – 22.05 Beg pred Freudom – 23.05 Jason King – 23.55 Poročila.

Torek, 12. 5.: 9.00 Poročila – 9.05 Dragulji 7. celine – 9.30 Angleščina – 10.00 Tehnike upodabljalostje umetnosti – 10.15 Zračne ceste – 10.30 Pri gospej Coco, ameriški film – 12.10 Šport – 13.00 Poročila – 16.05 Risanka – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi zabave je treba – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije: Koroška – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Ljudje in usode ob reki Jangce, dokumentacija o Kitajski – 21.00 Nekoč – 21.08 Poglej in uganj – 21.15 Izrinjenec, francoski film, 4. del – 22.15 Teresa, italijanski film.

Sreda, 13. 5.: 9.00 Poročila – 9.05 Dragulji 7. celine – 9.30 Francoščina – 10.00 Na odru – 10.15 Kruh in vino – 10.30 Naša mala farma – 11.15 Sloni v puščavi – 11.30 Valerija Martens, portret – 12.15 Ljudje in usode ob reki Jangce, dokumentacija o Kitajski – 13.00 Poročila – 16.05 Rdeči panter – 16.30 Iskanje zaklada, lutkovna oddaja – 17.05 Risanka – 17.30 Obalni piloti – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Podozreli zdravnik – 21.45 Na cestah San Franciscas – 22.30 Kottan.

Četrtek, 14. 5.: 9.00 Poročila – 9.05 Dragulji 7. celine – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Gradnja hiše – Manjšine v Avstriji: Čehi – 10.30 Borim se za svojega otroka, avstralski film – 11.55 Stenice – 12.15 Klub seniorjev – 13.00 Poročila – 16.05 Risanka – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Risanka – 17.30 Zgodba plemenitega konja – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Živali, klovnji in akrobati, večer v cirkusu – 21.50 Nogomet in toto – 22.20 Slovo, TV film.

AVSTRIJA 2

Petek, 8. 5.: 16.25 Nekoč – 16.30 Hotel, zabavna oddaja – 17.15 Z železnico skozi Afriko, 1. del – 18.00 Tedenski obzornik – 18.30 Agentka s srcem – 19.15 Najlepše otroške pesmi – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Po rdeče-belo-rdečih sledovih skozi Italijo – 21.00 Poročila – 21.05 Kulturne vesti – 21.20 Parada dunajske operete – 22.40 Beli pes iz Beverly Hillsa, ameriški film.

Sobota, 9. 5.: 14.20 Tedenski pregled sporeda – 14.45 Mladina brez dela – 16.00 Portret zastopnika Avstrije pri pesmi Evrovizije v Belgiji – 16.45 Nekoč – 16.50 Roza in Rozalind, 1. del – 17.45 Živali iščejo dom – 18.00 Pan-optikum – 18.25 Nogomet – 19.00 Za prijatelje filma – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Dolgo umiranjeno stuntmana Camerona, ameriški film – 22.25 Šport – 23.05 Smrtni strel, ameriški film.

Nedelja, 10. 5.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.30 Glasbene dragocenosti, glasbena komedija – 10.45 Dolga pot dr. Mega Laurela, ameriški film – 13.00 Nekoč – 15.00 Športno popoldne – 16.15 Mati Tereza – 17.40 Neil Young, koncertni film – 18.25 Poglej in uganj – 18.30 Mladinska revija – 19.25 Akcija Otroške pomoči – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Zadeva za ljudskega odvetnika – 20.15 Scorpio, ameriški

film – 22.25 Dinastija – 23.10 Šport – 23.30 Alemansko ogledalo.

Ponedeljek, 11. 5.: 17.25 Nekoč – 17.30 Kemija – 18.00 Lindenstraße – 18.30 Agentka s srcem – 19.15 Najlepše otroške pesmi – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Mozart in Meisel – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Šiling – 22.05 Srce je samotnen lovec, ameriški film.

Torek, 12. 5.: 16.55 Nekoč – 17.00 Kaj lahko postanem? – 17.15 Manjšine v Avstriji: Čehi – 18.00 Kviz za otroke – 18.30 Agentka s srcem – 19.15 Najlepše otroške pesmi – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Celine in Avstrija – 21.08 Poglej in uganj – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Kavarna Central.

Sreda, 13. 5.: 16.55 Nekoč – 17.00 Naše okolje – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Nordijski živalski svet – 18.30 Primeri Harryja Foxa – 19.15 Najlepše otroške pesmi – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport – 21.00 Čas v sliki – 22.00 Kulturne vesti – 22.15 Boleče ločevanje, dokumentacija – 23.00 Sladka beseda obljuba, kanadski film.

Četrtek, 14. 5.: 17.30 Čudra iz angleških vrtop – 18.00 Avstrijska kuhinja – 18.30 Primeri Harryja Foxa – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.50 Klub 2.

LJUBLJANA

Petek, 8. 5.: 10.00 Tednik – 11.00 Sonce in sence – 16.15 Teletext – 16.30 Tednik – 17.30 Poročila – 17.35 Makedonske ljudske – 17.50 Dolga bela sled – 18.20 Več veselja z vrtop – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 Srce gorate dežele – 21.05 Po sledovih Slovencev v svetu: Ob srebrni reki, dokumentarna oddaja – 21.45 Rezerviran čas – 22.00 Dnevnik – 22.15 Ljubezna pisma z naklepom, jugoslovanski film.

Sobota, 9. 5.: 7.45 Teletext – 8.00 Poročila – 8.05 Kuža Luža, portret ilustratorja D. Demšarja – 8.15 Radovedni taček: Kolo – 8.30 Pamet je boljša kot žamet – 8.35 Ko je pomlad: pazi na otroka – 9.05 Zadnje poletje otroštva – 9.35 Tedenski zabavnik – 10.45 Plesalec – 14.50 Letalci širnega neba, jugoslovanski film – 16.20 Zdravilne vode: Rogaška Slatina – 16.50 Poročila – 16.55 Na zvezi, oddaja za stik z gledalci –

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA VSAK DAN OD 18.10 - 19.00

Petek, 8. 5.: Literarni večer slovenskih pisateljev v Globasnici 26. 3. 87
Sobota, 9. 5.: Duhovni nagovor (žpk. Franc Hudl) Voščila (M. Hartmann)
Nedelja, 10. 5.: Za naše mamice
Ponedeljek, 11. 5.: Iz gimnazije

v svet. Na primeru Borovlje
Torek, 12. 5.: Družina, kot jih je malo: Žarkovi iz Slov. Plajberka
Sreda, 13. 5.: Narodno-zabavna glasba
Četrtek, 14. 5.: Rož–Podjuna–Zila
Petek, 15. 5.: Bom šel v Borovlje
Kulturni večer z domačimi društvi

Slovenska študijska knjižnica

„Žensko vprašanje“

BETTELHEIM B.:

Pogovori z materami

knjiga nakazuje v pogovorih s starši izredno in izvirno metodo reševanja problemov v vzgoji otrok. – Lj.: Mladinska knjiga – 237 str.

DITTMAR F. W. & H. P. LEGAL:

Mladostnica

knjiga svetuje mladostnicam s stvarno, splošno razumljivo in informativno vsebino – Lj.: Državna založba Slovenije – 128 str.; ilustr.

DITTMAR F. W. & H. P. LEGAL:

Zrela ženska

knjiga izčrpno in informativno razpravlja o težavah zrele ženske v družbi in poklicnem življenju ter hkrati skuša nuditi dragoceno pomoč. – Lj.: Državna založba Slovenije – 193 str.; ilustr.

KOLLONTAJ A.:

Ženska v socializmu

avtorica se v obširnem delu bori za popolno osvoboditev delovne ženske – (1. izd.) – Lj.: Republiška konferenca ZSMS: Univerzitetna konferenca ZSMS – 161 str. – (krt & knjižnica revolucionarne teorije; 7)

SCHRAGE R.:

Ženska v meni

nasveti in pomoč pri klimakteričnih spremembah in težavah – Lj.: Cankarjeva založba – 70 str.; ilustr.

TEKAVIČIČ B.:

Kaj mora ženska vedeti o sebi

avtor z biološkega in psiho-socialnega vidika prikazuje dekle in fanta, ženo in moža, razumljivo razprde spoznanja o fiziologiji žensostive, poteku nosečnosti in porodu – Lj.: Cankarjeva založba – 219 str.; ilustr.

SSK ima svoje prostore v Mladinskem domu, Mikschallee 4. Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbiramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimala.

Knjižnica posluje:
v ponedeljek in torek od 10. do 18. ure
v sredo, četrtek in petek od 8. do 16. ure

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16.
Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16
Telefon (0 42 22) 51 43 00-30/31/32/33
Teleks 42 20 86 sndk a
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje.
Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p. p. 171 61000 Ljubljana.

Slovenski atletski klub: Po dveh zmagah na drugem mestu!

Minuli teden je Slovenski atletski klub zelo uspešno tekmoval. Na praznik dela je nepričakovano v gosteh pri moštvu iz Trga slavil zmago po dveh hitrih, a zelo lepih golih Ramsaka in Wöblba. Slovenski nogometaši so v protinapadih učinkovito izkoristili svoji prvi dve priložnosti in tako že po 15 minutah zagotovili končno izid - 2:0. Predvsem v drugem polčasu so domačini še skušali spremeniti rezultat v svojo korist, toda ni jim uspelo. Na eni strani niso znali izkoristiti svojih možnosti, na drugi strani pa vsekakor velja pohvaliti igralce SAK, ki so odlično organizirali igro v obrambi. Povrh tega pa so si gostitelji še sami zmanjšali možnosti za uspeh, saj je sodnik izključili njihovega igralca Marka. To je bil hkrati tudi že znak za vdajo igralcev iz Trga - in SAK je v derbiju pred 600 gledalci slavil več kot zaslužen zmago.

Samo dva dni kasneje je v Celovcu gostovalo moštvo FC Mölltal, ki je znano kot moštvo, katero samo zna „delati“ igro. Vrh tega je bil SAK oslabljen: Franci Sadjak je dobil v Trgu četrti rumeni karton, Mirko Lesjak in Jože Gregorič sta poškodovana, Kristijan Wöblb paje zbolel. Zato je moral SAK nastopiti v oslabljeni postavi, tako da je prvič v leto-

šnjem prvenstvu igral celo igro mladi Dominik Kert - zelo solidno (glej tudi njegov osebni komentar), v napadu pa je po dolgem času spet zaigral Manfred Luschnik, pa tudi trener Lojze Jagodič je moral - kot že v Trgu - spet obuti nogometne čevlje. Tekma sama ni bila preveč kvalitetna, toda SAK se je tudi tokrat znal uveljaviti: Velik je iz prostega strela poskrbel za vodstvo (treba pa je pripomniti, da je vratar Sylle res nerodno posredoval in žogo sam odbil v mrežo), po odmoru pa se je med strelce golov uvrstil spet Mario Pihorner, ki je z močnim strelom poskrbel za končni rezultat: 2:0. Tako je SAK ta vikend osvojil kar štiri točke in napredoval na lestvici na drugo mesto.

Pripisati pa je še treba, da je igra potekala na zelo slabem igrišču, saj ga oskrbnik nikakor ni ustrezno pripravil (pa čeprav plačuje SAK težke šilinge za najemnino).

Stanje v koroški ligi:

Vodi Lienz, ki je remiziral v Trgu (2:2). Za SAK-om sledi WAC - točka in tekma manj. Dalje: Trg, Breže in Pliberk. Po zmagi v Šmohorju ima Pliberk zdaj dobre izgleda, da se bo kvalificiral za avstrijski pokal. Brnca je ponovno zmagala in zaostaja za predzadnjim Mostičem le še tri točke, vendar se bo izpada iz lige komaj rešila.

Po prvem zadetku Ivana Ramsaka so se igralci SAK v Trgu že veselili.

Prvi razred

Železna Kapla - Sele 1:1. Blizu 300 gledalcev si je v nedeljo ogledalo lokalni derbi med vodečo Železno Kaplo in Selami. Začetek spopada nikakor ni bil po okusu kapelskih navijačev, kajti Selani so iz redkih napadov prišli do prednosti. Mirko Wieser je po desnem krilu prodril in podal žogo v sredino, kjer je čakal Rudi Urban in prelisičil domačega vratarja - 1:0 za Sele. Odgovor Kapelčanov je bil pravičen: popolna ofenziva. Vrstile so se lepe priložnosti, toda ne Kogelnik, ne Kuchar jih nista izrabila. Tako so šli Selani na odmor z vodstvom. V drugem polčasu pa so domačini po edini napaki Selanov le izenačili: takoj po začetku drugega polčasa je Kogelnik visoko žogo z glavo podaljšal. Selski vratar je bil presenečen, žoge ni ujel, tako da je Kogelnik v drugem poskusu izenačil. Po poteku celotne igre je bil izid pravičen, pa četudi so Kapelčani bolj nevarno napadali.

Podkarnos - Klopinj 2:1. Klopinj ne gre. V treh tekmah drugi poraz. „Starešina“ in igralce-

trenar Jože Fera je dal drugič zapored gol. **Sinča vas - Globasnica 1:1.** Po treh porazih spet točka za Globasnico. Toda Sinča vas prav tako ni v najboljši formi. Pravičen izid. **Sentpavel - Žitara vas 6:2.** Sicer so Žitrajčani na tujem skromni, toda tokrat so zaigrali dobro. Sentpavel pa sodi med najboljša moštva razreda in je prepričljivo uspel. **Sele - Zrelec 2:2.** Do polčasa so Celovčani z 2:1 nepričakovano vodili. Po odmoru je Wieser z drugim golom poskrbel za osmi remi Selanov. **Bilčovs - Straßburg 2:1.** Končno! Po daljšem presledku sta Waldhauser in Partl pripomogla k prvi zmagi Bilčovšanov. Je zdaj konec krize? **Blatograd - Kotmar vas 1:2.** Kotmirčani nadaljujejo zmagovito serijo in v igri se niso zgubili nobenega srečanja.

Drugi razred

Hodiše - Galicija 0:4. Spet zmaga! „Tako igra samo prvak“ so dejali Hodišani po visokem porazu. Vodeča Galicija v tej tekmi nikoli ni bila ogrožena.

Zvabek - Tinje 1:1. Zvabek je kmalu prišel v vodstvo, na koncu pa je zapravlil zmago. Ker domačini iz številnih priložnosti niso dali drugega gola, je to napravil nasprotnik.

Osebni komentar po igri

Danes: Dominik Kert

„Prišel si v moštvo po izpadu Wöblba. Zelo dobro si igral. Kako sam ocenjuješ svojo igro?“

Mislil sem, da bo težje. Toda moštvo me je zelo dobro sprejelo. To mi je dalo precej več samozavesti, saj so mi kolegi, s katerimi vedno treniram, izkazali popolno zaupanje.

Kakšne cilje imaš za bodočnost?

Seveda si hočem priboriti stalno mesto v prvi ekipi. Vem, da bo to zelo težko, pa čeprav imamo le majhen kader. Toda z dobrimi igrami hočem dokazati tudi našemu trenerju, da z mano lahko računam.

Je prišel SAK po teh dveh zmagah iz krize? Kako bo šlo naprej v prvenstvu?

V prvenstvu imamo zdaj še šest tekem. Po porazih nimamo več tistega psihičnega pritiska, da bi lahko postali še prvaki. Zdaj lahko čakamo, da bo nasprotnikom spodrsnilo. Mi pa moramo hkrati seveda gledati, da bomo pridno točkovali, po končanem prvenstvu pa bomo videli... Vsekakor pa bi morali doseči mesto, ki ga potrebujemo za kvalifikacijo za avstrijski pokal.

Neverjetno: Cartrans izločil Činovče iz pokala

Slovenska športna zveza/Cartrans je po zmagi nad zgornjeligašem SV Maria Gail iz Činovč napredovala v 3. kolo koroškega šahovskega pokalnega tekmovanja. Slovencem je zadostoval že neodločen izid (2:2), saj so na prvih dveh deskah zanesljivo dobili obe partiji!

Šahisti iz Činovč so naredili dve usodni napaki. V Bilčovs so prišli brez legionarja Božidarja Krsnika, ki se je menda mudil na prvomajskih proslavah v Jugoslaviji, in podcenjevali so udarnost slovenskih šahistov. Predvsem na prvih deskah sta elogičarji Josef „Seppi“ Steiner (2189) in mojstrski kandidat Franz Burgi (2086) mislila, da bosta kar mimogrede opravila z Gallobom (1939) in Rulitzem (1934). Krepko sta se zmotila! Niti 3 ure ni trajalo in izvrstno pripravljeni Lojze Gallob je že matiral presenečenega Steinerja. Kmalu navrh se je tudi Burgi znašel v izgubljenem položaju, a vdal se je šele, ko je imel Franci Rulitz na deski že tretjo (!) kraljico. Ker zmagi na 1. in 2. deski zadostujeta za vstop v naslednje kolo, Gorazd Živkovič (3.) in Branko Kolber (4.) nista več igrala s polno paro in tako na žalost zapravila možnost za višji uspeh.

Izid tekme je najbolj presenetil Cartranžane same, ki kaj takega sploh niso upali pričakovati. Vsi klubi iz nižjih razredov so že izpadli, poleg Športni zvezi se je samo še Obervellach (drugi razred) uspelo uvrstiti med zadnjih 16 moštev. Pri zrebanju parov za 3. kolo je selekcijski vodja Ivan Lukan za naslednjega nasprotnika izbral viceprvaka državne lige Klagenfurter Schachverein/Raiffeisen! Bo končno konec „pokalnega pohoda“ Cartransa, ali se bojo slo-

K zmagi SZS/Cartrans je bistveno prispeval tudi Franci Rulitz.

venski šahisti spet ravnali po gestu „Vse je možno!“?

Drugi slovenski šahovski klub „Obir“ je uspešno zaključil sezono 1986/87. Kapelčani so se uvrstili na sredino lestvice in se tako uveljavili v prvem razredu. V koroškem pokalu pa so premagali vsaj enega nasprotnika - Šentandraž. Drugega kola pa Obirčani niso več prestali: ATSV Wolfsberg je nastopil v močni postavi in premagal SSK Obir 4:0. Izbubili so po vrsti Stossier, J. Wolte, Jammer in Polanšek.

Par 3. kola: Bekštanj - Celovec/vzhod, Althofen - SG Wolfsberg, Pošta - ATSV Wolfsberg, Admira Villach - Obervellach, Lienz - Pörschach, Trg - Paternion, ASK - Šmohor, KSV Raiffeisen - SZS Cartrans.

Slovensko namiznoteniško prvenstvo: Selani zmagali v obeh skupinah

V nedeljo so slovenska namiznoteniška moštva odigrala povratno kolo slovenskega prvenstva. Se pravi, v kolikor so prišla do igranja, kajti prav v skupini A organizacijske priprave niso bile dovolj skrbno izvedene, tako da so se igralci NTK Celovec spet odpeljali iz Železne Kaple, potem ko pol ure po napovedanem začetku še niti dvorana ni bila odprta. Povrh tega moštvo ZSM Škocijan v Kaplo sploh ni prišlo, tako da je bila v skupini A igrana le ena sma tekma, ki pa je odločala o naslovu prvaka. Lanskoletni prvak SSK Obir letos naslova ni mogel ubraniti, saj je že v prvem kolu podlel Selanom 9:1, to nedeljo pa je zaigral nekoliko bolje, kljub temu pa podlegel z 8:2. Obe točki za domačine je tokrat zabeležil Zdravko Smrtnik, ki jo moral kloniti le selskemu legionarju Tonetu Novaku. Ta je kajpada zbral tudi v Železni Kapli spet vse možne točke, tako da je poleg tega postal tudi najboljši igralec slovenskega prvenstva. Presenetila je še zmaga Martije Oraže proti Francu-Jožeju Smrtniku, medtem ko je bil Marko Smrtnik proti Martiji in Mirku Oražeju brez izgledov. Končno stanje v skupini A je torej: 1. DSG Sele I, 2. SSK Obir, 3. NTK Celovec I, 4. ZSM Škocijan.

V skupini B so morali igralci drugega moštva NTK Celovec tokrat v Sele, kjer so tekmovali z drugim in tretjim moštvom iz Sel. Potem ko so v prvem kolu premagali tretje moštvo Selanov, so se le ti okrepili še z legionarjem Stanetom Becem in tako dosegli proti NTK tesno zmago 6:4, pri čemer pa je v bistvu odločalo, da Mirku Piceju ni uspelo premagati Ericha Oražeja, samo točke Andreja Moharja (2) in Dušana Mokovca (2) pa niso zadostovale. Povrh tega pa sta selski moštvi igrali med sabo 5:5 (NTK II je zabil z moštvom Sele II 8:2), tako da je tretje moštvo Selanov doseglo

skupno 3 točke in tako prehitelo Celovčane na lestvici. Končni izid skupine B: 1. Sele II, 2. Sele III, 3. NTK Celovec II.

Najboljši igralec v skuini B pa je postal selski legionar Tone Korenjak, ki je od 11 odigranih zmagal 10 tekem.

Igralci Obirja in Sel po končanem prvenstvu: Zdravko Smrtnik, Mirko in Marti Oraže, Franc-Jože Smrtnik, Tone Novak in Marko Smrtnik.

Selani prvaki 1. razreda

Kot smo poročali, je prvo moštvo iz Sel nastopilo prejšnji četrtek v celovski športni dvorani proti moštvu iz Bekštanja, saj koroška namiznoteniška zveza vsako leto priredi tekmovanje za prvaka obeh 1. razredov. Bekštanj, ki je v zahodnji skupini zanesljivo in brez poraza osvojil naslov prvaka, je mislil tudi v Celovcu s Selani hitro opraviti, toda zmotil se je: Stane Bec, ki je igral namesto Toneta Novaka, je zmagal vse tri posamezne tekme, tako da je z dvema zmagama Mirka Oražeja zadostovalo. Ker mora pri teh tekmah na vsak način biti odločeno, dvojice niso igrali, tako da so Selani s končnim rezultatom 5:4 osvojili uradni naziv koroškega prvaka v prvem razredu.

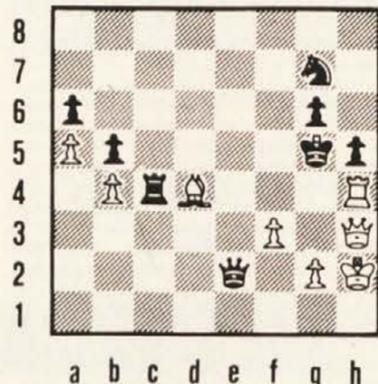
Odbojkarji iz Doba vodijo na lestvici

Potem ko so moški mladinci ŠK Dob/Aich v odbojki le tesno zgrešili naslov koroškega klubskega prvaka, se prvo moštvo v koroškem prvenstvu odlično bori in je po prvih tekmah osvojilo vseh šest možnih točk, saj so v svoji drugi prvenstveni igri jasno premagali najhujšega tekmeča, moštvo VBK Wolfsberg. Tudi v tretji igri proti Šentvidu ob Glini se ŠK Dob/Aich ni dal presenetiti in je zapustil igrišče kot zmagovalec: tokrat je Dob zmagal kar z najvišjim možnim rezultatom, s 3:0.

Šahovska rubrika

(avtorja Silvo Kovac, Idrinja)

Šahovska naloga št. 19 JUNG - SABADOŠ (1952)

Položaj belega je na prvi pogled nekoliko utesnjen, saj črni grozi s potezo Sf5 ogroziti bele figure. Vendar pa si je beli, ki je na potezi, zamislil zanimivo kombinacijo, po kateri se bo črni kralj znašel v matni mreži.

Vsem reševalcem naloge bo z lepo zaključno potezo poplačan trud pri reševanju!

Športni termini

Nogomet - Nogomet - Nogomet - Nogomet

9.5. Treibach - SAK	Treibach, 17.00
9.5. Wöllnitz - Bilčovs	Vofovica, 16.00
9.5. Wietersdorf - Šmihel	Wietersdorf, 17.00
9.5. Kotmar vas - Vetrinj	Kotmar vas, 17.30
9.5. Klopinj - Reichenfels	Kamen, 17.30
9.5. Grebinj - Železna Kapla	Grebinj, 18.00
10.5. Globasnica - Podkarnos	Globasnica, 17.00
10.5. Zvabek - St. Michael/Lav.	Zvabek, 17.00
10.5. Galicija - Kriva vrba	Galicija, 17.15
10.5. Sele - Sentpavel	Sele, 17.30
10.5. Žitara vas - Pokrče	Žitara vas, 17.30

Šah - Šah - Šah - Šah - Šah - Šah - Šah - Šah - Šah

10.5. KSV Raiffeisen - SZS Cartrans (pokal)	Celovec (GH Müller), 9.00
10.5. Turnir 10-članskih ekip obmejnih mest	Portorož (hot. Riviera), 9.30

Spominski pohod

9.5. Pohod po poteh partizanske Ljubljane (start: 7.00 - 10.00), štafeta zmague ter štafeta brajstva in cnotnosti (start: 17.30).